

tärppi

4/2006

SYRJÄSSÄ

Minna Kumpulainen

TST ry:n hallitus vuonna 2007

TST:n sääntömääräinen syyskokous 16.11.2006 valitsi vuonna 2007 aloittavaan hallitukseen kuusi jäsentä ja kuusi varajäsentä. Yhdistyksen ja hallituksen puheenjohtajana jatkaa Lasse Räsänen. Kuvien asteriskilla (*) merkityt jäsenet ovat uusia.

HALLITUKSEN JÄSENET

Ulla
Syväkari

Antti
Mäkinen*

Pirjo
Lehtonen

Sinikka
Lehtonen*

Seppo
Blomqvist

Seppo
Ruuhilahti

HALLITUKSEN VARAJÄSENET

Satu
Kaarmela

Annikki
Leinonen

Anne
Tyni*

Harri
Laaksonen

Arto
Aho*

Juha
Tolvanen*

TST - JÄSENTEN PARHAAKSI!

Matkailu: Anne Tyni
Tapahtumat: Satu Kaarmela
Liikunta: Marion Hällfors
Edunvalvonta: Seppo Blomqvist
Kerhot ja kurssit: Ulla Syväkari
Kulttuuri: Pirjo Lehtonen
Midas: Simo Wallin
Anna Duuni: Seppo Ruuhilahti
Senioritoiminta: Ulla Syväkari
Perhetoiminta: Minna Leka
Kaveriapu: 0400 - 960 185

Hyvä jäsen, ajatus on toimia yhdistyksenä koko jäsenkunnan haluamalla tavalla. Ota yhteyttä ohessa mainittuun vetäjään itseäsi kiinnostavassa toiminnassa ja kerro toiveitasi. Infosta saat yhteystietoja. Tervetuloa mukaan vireän toiminnan piiriin ja nauttimaan jäsenten monista eduista!

Tärppi on sitoutumaton tiedotuslehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. 12. vsk.

Turun Seudun Työttömät TST ry
Sepänkatu 5, 20700 Turku
puh. 02-2776 200
fax 02-2776 201
info@tstry.com
www.tstry.com

Vastaava päätoimittaja: Lasse Räsänen

Toimitus ja taitto: Rami Leskinen ja Marko Kitti

Ilmoitussuunnittelu: Rami Leskinen ja Marko Kitti
Kansi: "Kaveria ei jätetä", Päivi Kerrola
Painopaikka: Typopress Oy
ISSN 1795 - 6404

Toimitus varaa oikeuden lyhentää ja muokata lehdessä julkaistavia kirjoituksia ja oikeuden siirtää hyväksytyyn kirjoituksen julkaisua sovittua myöhempään lehden numeroon. Emme palauta lehteen toimitettua aineistoa ilman erillistä sopimusta. Kirjoitusten mielipiteet edustavat kirjoittajien omaa, ei yhdistyksen kantaa.

Tämä versio on taitettu PageMakerilla (2006), mutta muutettu PDF:ksi InDesignilla (2025). Osittain uudelleen tavutettu. -JK

SISÄLLYS 4 / 2006

- 4 Pääkirjoitus: 23.11.2006
- 5 Tanssahtelua ja sipulinistutusta
- 6 Hystereesi
- 7 Onko lähiössä elämää?
- 8 TST-perhetoiminnalle uusi suunta
- 9 Ekowerstaan osaavat naiset
- 10 Köpö-Mahan retki Pohjanmaalle 16.8.-17.8. 2006
- 12 Liikkuen mieli virkeäksi!
- 13 Pirjo Lehtonen: Syrjässäkö?
- 14 TST:n ruokalatoiminnalle on lähiöissä tarvetta
- 16 Vaa'assa ihmisyyys - vaarassa ihmisoikeudet
- 17 TST:n aitiopaikka tulossa
- 18 Turkulaiset Lapissa
- 20 Jäsenistön eväitä tulevalle vuodelle
- 21 Perhosen vuoro -seminaari
- 22 Kerhonvetäjien laatuseminaari, säästövinkit
- 23 TST:n silakanpyyntikilpailun tulokset
- 24 Matka yöttömän yön maahan
- 25 Harrin kolumni: Minimipalkka onkin maksimipalkka
- 26 Toiminnanjohtajan palsta:
Syrjästä kohti välityömarkkinoita
- 27 Lähiö yhteiskunnallisena ilmapuntarina

Marko Kitti kertoo lähiön *hystereesista* s. 6

Katsaus TST:n sivuruokaloihin s. 14-15

Suu messingillä karibiaristeilyllä s. 20

Saanatunturi Lapin yöttömässä yössä s. 24

PÄÄKIRJOITUS

23.11.2006

LASSE RÄSÄNEN

HALLITUS

Vuosikokous on pidetty. Hallitukseen on erovuoroisten tilalle valittu uudet jäsenet. Erovuorossa olleista jatkaa kaksi, mutta uusiakin jäseniä on peräti neljä eli kolmannes. Se on kohtalaisen suuri määrä. Puheenjohtajana kylläkin usein toivoisi vanhojen jatkavan, koska heidän ovat jo oppineet "talon tavat" ja ottaneet vastuulleen jotain toimintoja.

Kehitystä ei kannata kuitenkaan surra. Sitä kautta yhdistyksen hallitustyöskentelyyn saadaan uusia ajatuksia ja uutta puhtia. Hallitustyö meillä on sen verran vaativaa, että ymmärrän hyvin pitkään mukana olleiden tarpeen vetää henkeä. Moni on myös jo siinä iässä, että haluaa jättää hommia nuoremmille. Toivotetaan siis uudet hallituksen jäsenet tervetulleiksi, tuetaan ja toivotaan, että heillä innostusta ja tarmoa riittää. Töitä ja haasteita tulee ainakin riittämään.

TYÖMINISTERIÖ JA KOLMAS SEKTORI

Työministeriö on laatimassa uutta strategiaa työllisyysmäärärahojen osalle. Eri tukimuotoja yhdistetään ja jatkossa on vain yksi rahoitusmuoto, jonka nimi on työllisyyspoliittinen avustus ja tarkoituksena välityömarkkinoiden haltuunotto. Uusi järjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2007 alussa.

Jatkossa avustusta voidaan myöntää **toiminta-avustuksena** tiettyyn toimintaan tai **erityis-avustuksena** esim. käynnistämistä ja kehittämistoimintaan. Omatoimisuusavustus ja projektitukiavustus lakkaavat. Valtionavustusta voidaan myöntää enintään viideksi

vuodeksi kerrallaan. Tavoitteena on järjestelmä, jossa työllisyysmäärärahoja käytettäisiin nykyistä joustavammin ja laajemmin avustuksena yhteisöille (mm. työllistämisen/valmennusyksiköt, yhdistykset, säätiöt, työpajat ja sosiaaliset yritykset). Kaiken tarkoituksena on aktivointiasteen nosto ja entistä selkeämpi ja tehokkaampi polku pitkäaikaistyöttömyydestä avoimille työmarkkinoille.

Hyviä toimintatapoja ovat joustavuus ja pitkäkestoisuus. Toivottavasti tavoitteissa onnistutaan. Toteutukseen toivotaan kolmannen sektorin osallistumista entistä laajemmalla mitalla. Palveluntarjoajista on pulaa koko maassa.

Osallistuminen vaatii kuitenkin kolmannen sektorin toimijoilta tuotekehittelyä tarjoamilleen toiminnoille ja palveluille. Se vaatii myös oman toiminnan sijoittamista työttömän polun varteeseen siten, että muutkin ymmärtävät toiminnan merkityksen työllistymispolun yhtenä askelmana. Tämä on etenkin työttömien yhdistysten haaste tulevassa mallissa, muuten yhteiskunnan tuki toiminnalle on vaarassa.

Turun kaupunki ei tällä hetkellä näytä olevan halukas osallistumaan tuleviin talkoisiin. **Työllisyys-projektirahaa**, jolla on maksettu omavastuita ja siten pystytty osta-maan Turkuun n. 20 eurolla 100 euroa rahaa muualta, ollaan leik-kaamassa 40 %:lla, mikä merkitsee 200.000 euroa. Tämä tarkoittaa, että uusien hankkeiden kehittäminen ja käynnistäminen päättyy. Samoin **kaupungin operoin-tilistalle** eli mahdolliseen myyntiin on päätymässä monet kaupungin

omistamat kiinteistöt, joissa toimii Turun kolmannen sektorin järjestöjä. Yksi niistä on Sepänkatu 5, jossa on mm. meidän yhdistyksemme toiminnan keskus.

VAALIT

Eduskuntavaalit lähestyvät ja köyhiä, vaivaisia ja työttömiä aletaan taas muistaa. Meidän edunvalvontajaoston järjestämissä tilaisuuksissa on jo vierailut tulevien vaalien ehdokkaita ja lisää on tulossa. Tilaisuuksissa on mahdollisuus selvittää ehdokkaiden ajatuksia mm. työttömyydestä. Muistakaa myös selvittää nykyisten kansanedustajien toimintaa ja otettuja kantoja työttömyyteen liittyvissä asioissa. Päättäkää vasta sitten, mutta käykää äänestämässä.

ONNEA!

Yhdistyksemme toiminnan ja kehittymisen on mahdollistanut lukuisten ihmisten osaaminen ja työpanos. On kuitenkin joitakin henkilöitä, joiden panos on vuosien varrella ollut ratkaisevan tärkeä. Kaksi heistä on syyslokakuun vaihteessa täyttänyt 70 vuotta melkein samanaikaisesti. Molemmat ovat olleet aktiivisesti mukana alusta, vuodesta 1992 lähtien. Toinen on toiminut hallituksessa kymmenkunta vuotta, varapuheenjohtajana ja vuoden puheenjohtajana, toinen taas jäsenoiminnassa innostamassa ja tukemassa muita. Molemmat ovat edelleen tiiviisti mukana.

Onnea ja terveyttä Aili ja Onni Koponen !

TANSSAHTELUA JA

Teksti ja kuvat: Harri Laaksonen

Turun Lähimmäispalveluyhdistys ry Kotikunnas järjesti tiloissaan loka-kuussa asiakkailleen viihteellisen päivätapahtuman, jossa yhteislaulu raikui ja tanssin huuma tempasi osallistujat mukaansa.

Tapahtumaan oli kutsuttu myös TST ry:n senioreita ja KÖPÖ-ryhmäläisiä, joilta luonnistui seurapito ja tanssiminen hoivakodin asukkaiden kanssa.

PIANO JA HANURI SOI

Kotikunnaksen henkilökunta oli laatinut tilanteeseen sopivan ohjelman. Estradilla viivähteli värikäs joukko esiintyjä, joiden toiminta herätti runsaassa katsojakunnassa hilpeyttä. Tämän tästä viritelty yhteislaulu oli myös nostattamassa punaa ikäihmisten kasvoille, ja sitä seurannut tanssi-tuokio jonkin verran hikeä pintaan.

Asioilla on tietysti tärkeysjärjestyksensä. Kun ikää on karttunut riittävästi, eilisen päivän joutavat

asiat yksityiskohtineen saattavat kadota helposti mielestä, mutta joskus 1930-luvulla opittu iskelmä sanoineen ei unohdu. Kotikunnaksen asiakkaat osoittivat sen laulamalla ulkomuistista, toisin kuin jotkut nuoremmat, jotka joutuivat luntaamaan laulukirjasta.

KUKKASIPULIT OIKEIN PÄIN MAAHAN

Musiikin jälkeen aulassa paistettiin vohveleita. Kun vohvelit oli viimeistelty lautaselta parempaan piiloon, juhlaväen retki jatkui suoraan pihamaalle. Sinne oli varattu mustaa ja kuohkeaa multaa, mikä suorastaan vaatimalla vaati häikäilemätöntä hyväksikäyttöä ja kukkasipulien istutta-

mista. Muovihansikkaat vain käteen, kuokalla kuoppa ja sipuli sinne, ja tietysti multaa päälle. Ei liene kovin väärin ennustettu, että keväällä nähdään puiden alla kukkia, sillä sipulit istutettiin maahan oikein päin ja vielä sopivalle syvyydelle.

JATKOA SEURAA

Asuin- ja dementia-kodin asiakkaat asuvat osastoillaan omissa huoneissaan. Viriketapahtumien yhteydessä vanhemmalla väellä saattaa olla kuitenkin liikkumisessa ja muistamisessa tiettyä horjuvuutta, tarvetta seurantaan, johon seuralaisia tarvitaan. Tilaisuudet tai vierailut ovat KÖPÖ-projektin kuvioissa mukana jatkossakin. Myös reippaita miehiä kaivataan toimintaan mukaan. Eritoten on syytä painottaa, että vastaavanlaisessa tapahtumassa jokainen heistä tullaan kehuun paikan päällä komeaksi ja tanssitaloiseksi. Riippumatta siitä, mitä mieltä hienotunteiset ja nöyrät kavaljeerit ovat itsestään.

HYSTEREESI

Eräältä ystävältäni kysyttiin kerran mistä hän on kotoisin.

Hetken mietittyään ystäväni vastasi: "En mistään, olen asunut koko ikäni tässä samaisessa työvoimavarastossa."

Lähiössä.

Itsekin olen elänyt enimmäns osan elämästäni lähiössä, mutta koskaan en ole tuntenut olevani lähiötaustani takia koditon tai juureton. Olen kotoisin turkulaisesta lähiöstä, kysyttäessä vastaan yksinkertaisesti, että Turusta.

LÄHIÖ = TYÖVOIMAVARASTO

Vaikka lähiö mielletäänkin useissa yhteyksissä negatiiviseksi termiksi, ei työttömyyden mukanaan tuoma syrjäytymisen pelko ole ainakaan minun kohdallani koskaan juontunut asuinpaikasta. Lähiö päinvastoin on täynnä syrjäytymisen estoon kelpaavia vi-rikkeitä; ystäviä, naapureita, lähelle sijoitettuja palveluita ja liikenneyhteyksiä. Maantieteellisesti lähiön toki ymmärretään sijaitsevan syrjässä tai ainakin kaupunki-keskuksen laitamilla. Silti syrjässäkin moni asia löytyy läheltä. Paitsi työpaikat, joita työvoima-varastoiksi jo 1960-luvulla nime-tyissä lähiöissä yleensä on vain kourallinen.

HYSTEREESI

Työmarkkinoilta syrjäytymisen yhtenä ilmiönä tunnetaan *hystereesi*. Netissä toimivan vapaan tietosanakirjan, Wikipedian, mukaan työttömyyteen liitettäessä hystereesi tarkoittaa sitä ilmiötä, että työttömäksi jäätyään työtön helposti syrjäytyy työmarkkinoilta eikä enää työllisty, esimerkiksi syrjäytymisen tai osaamisen vanhentumisen vuoksi. Syrjäytyminen riippuu työttömyyden kestosta, mitä pitempään työttömyys jatkuu, sitä vaikeammin työllistyminen onnistuu. Tätä käytetään perusteena siihen, että työttömyyttä ei tulisi antaa syntyä, vaan työmarkkinat tulisi pitää aina toimivina.

OSAAMINEN VANHENTUU

Olen itsekin huomannut, miten hankalaa työttömyyden aikana on pitää ammattitaitoaan yllä. Vielä hankalampaa sitä on kehittää eteenpäin. Tietokoneohjelmat ke-

hittyvät ja uudistuvat jo parissa vuodessa aivan uusiin sfääreihin. Toimintatavat muuttuvat ja aikoinaan opittu fakta vanhentuu. Sosiaalinen kanssakäyminen ihmisten kanssa saattaa olla vähäistä ja näin ollen taidot voivat siltäkin osin ruostua.

On lähdeävä opiskelemaan uutta, että avoimilta työmarkkinoilta olisi mahdollista löytää työtä. On astuttava ainakin hetkeksi syrjään syrjästä, lähiöstä.

Minulle tuo lähiöstä poistuminen tuli vastaan TST ry:n muodossa kuin sattumalta. Osapäiväinen palkkatukityöllistäminen on mahdollistanut minulle pehmeän laskun työelämään. Uuden oppiminen on sujunut työn ohessa. Mielestäni TST ry toimiikin siis erinomaisena hystereesin taltuttajana tarjoamalla työpaikkoja pitkäaikaistyöttömille sekä työharjoittelumahdollisuuksia niitä tarvitseville.

Ja työpäivän jälkeen voin edelleenkin hyvillä mielin palata syrjään.

ONKO LÄHIÖSSÄ ELÄMÄÄ?

Teksti: Seppo Blomqvist Kuva: Marko Kitti

Asun ja elän Runosmäessä, yhdessä suurimmista lähiöistä Turussa. Lähiötäni pyritään kehittämään ja asukkaiden asu-misviihtyvyyttä lisäämään. Se miten hyvin kaupunki toimillaan on onnistunut täyttämään tämän veloitteen riippuu siitä, mitä henkilöstöryhmää tarkastellaan ja keneltä kysytään. Ns. aktiivi-väestöllä mm. liikuntamahdol-lisuuksia on paljon. Esimerkiksi Impivaaran pururadan varustetaso ja kunto on kuitenkin luvattoman heikko. Olen jo vuoden ajan "hu-huillut" kohennusta tilanteeseen, mutta vielä ei näy tuloksia. "Täytyy kilpailuttaa", sanovat päättävät tahot. Toivottavasti tuloksena ei ole se, mitä pelkään eli halvin ratkaisu. Se olisi kyllä ratkaisu, mutta hyvin lyhytnäköinen sellainen. Myön-teisenä seikkana kaupungin liikunta-asioiden hoidon osalta voidaan mainita hiihtomahdol-lisuudet.

Hiihtämään Runosmäessä pääsee myöhäissyksystä aina pitkälle kevääseen, kiitos pääosin keino-lumetuksen.

Muut palvelut ovat omasta mielestäni kohtuullisesti hoidettuja, mutta aina asioita ja palveluja voi parantaa.

Onko sitten lapsiperheiden ja ikäihmisten toiveet huomioitu lähiössä?

Perinteelliseen tapaan kerrostalojen pihalla on keinoja, kiipeilytelineitä, hiekkalaatikkoja ym. lapsia vasten. Lapsia ei enää kuitenkaan kiinnosta hiekkakakut tai urheileminen vaan tietokoneet ja televisio. Olisikohan kaupunkisuunnittelussa joskus hyvä kysyä lapsilta itseltään, mitä he haluavat tehdä pihalla ja millä välineillä?

Ikäihmiset ovat nykyisin aktiivisia ja haluavat osallistua. Se mitä lähiö voi tarjota varttuneelle väelle on puitteet harrastaa, osallistua ja mahdollisuus tavata muita ihmisiä. Kukkia on tietysti mukava kasvat- ta parvekkeella, mutta korvaako se ihmisen kohtaamisen? Voisiko myyjäisten sijaan järjestää tapahtumia, jossa ei tarvitse ostaa mitään?

Meillä TST ry:ssä toimii "Tässä ja nyt" -keskustelukerho, joka mielestäni sopisi oivaksi malliksi sovellettavaksi lähiötoimintaankin. Kerhon päätarkoituksena on suoda kaikenikäisille yhdistyksen jäse-nille vapaus kertoa omia mielipi-teitään eri teemoista. Kerho siis kokoontuu tiistaisin ja aihe

sovitaan aina edellisellä kerralla. Tämän tyyppiset kokoontumiset olisivat mielestäni hyvää "terapiaa" lähiöllekin ja sen väelle. Lähiötä tulee kehittää ja ns. "nukkuma-lähiöistä" on päästävä eroon. Ihmisten kohtaamisia on lisättävä ja tätä kautta lisääntyy ihmisten omanarvontunto, yksinäisyys vähenee ja vaikutusmahdollisuudet lisääntyvät.

Puhun tässä kirjoituksessani omasta lähiöstäni Runosmäestä, mutta ongelmia on kai muissakin lähiöissä; ratkaisuja tarvitaan muuallakin.

Tämä kaikki tuntuu joistakin teistä varmaan utopistiselta haihattelulta ja täysin mahdottomalta toteuttaa. Kehitystä on kuitenkin tapahtutava tai...mikä on lähiön tulevaisuus; onko siis lähiössä elämää huomennakin?

Joulu lähestyy kovaa vauhtia ja on pian läsnä kaikkialla. Pian eletään aikoja, jolloin annetaan ja saadaan lahjoja. Lähiöissä elää lapsiperheitä, mutta paljon yksinäisiäkin ihmisiä. Paras lahja heille olisi kuulua joukkoon edes jouluna. Jos tunnet jonkin tällaisen ihmisen, ilahduta häntä tänä jouluna! Tavan saat keksiä itse!

Liikunnallista joulua kaikille ja onnea vuodelle 2007!

TST-PERHETOIMINNALLE UUSI SUUNTA

Työttömien perhetoiminta lähti liikkeellä syksyllä 2005 käydyistä työttömien vanhempien palaverista. Vuoden 2006 alussa päästiin aloittamaan teatterileikkikoulu, jonka vetäjänä toimi aluksi nuorisoteatterin lavalla kannuksensa hankkinut **Eve Hirvikangas**. Tällä hetkellä kerhoa pyörittää torstaisin **Jenni Flygar**. Lasten osalta toiminta on laajentunut sen verran, että TST-perhetoiminta järjestää nykyisin lasten syntymäpäiväjuhlia edulliseen hintaan. Pakettiin kuuluu tila, tarjoilu ja ohjelma. Asiasta voi tiedustella lisää TST:n infosta.

Perhetoiminnan ideoinnista ja kehittämisestä alusta asti vastannut TST:n entinen tiedottaja **Minna Leka** kertoo, että jatkossa toiminta tulee keskittymään sen alkuperäiseen tarkoitukseen eli työttömien vanhempien tilanteen parantamiseen. Nyt perhetoiminta näyttää siltä kuin se olisi luotu pelkästään lasten iloksi, mikä sekään ei ole Lekan mielestä huono asia, muttei kuitenkaan toiminnan päätarkoitus.

Jatkossa onkin suunnitteilla perustaa vanhemmille erilaisia vertaisryhmiä, joissa voidaan keskustella parisuhteen ongelmista, yksinhuoltajien arjesta, avioero-prosessista jne. Lekaa kiinnostaa erityisesti työttömien yksinhuoltajien tukala tilanne ja hän toivookin, että päättäjien tietoisuutta voitaisiin lisätä avointen keskustelutilaisuuksien avulla.

- Työttömien lapsiperheiden ja yksinhuoltajien edunvalvonnalle

olisi tilausta, sillä olen saanut tästä lukuisia yhteydenottoja. Kodinhoitotuella ja äitiyspäivärahalla elävien sekä työttömien yksinhuoltajien on hyvin vaikea vaikuttaa asemaansa ja tilanne on vain pahentunut viimeisen kymmenen vuoden aikana, Leka kertoo huoles-tuneena.

Eräs keino edistää työttömien lapsiperheiden asemaa on verkostoituminen. Leka sanoo olevansa tyytyväinen kontakteista syntyneeseen verkostoon, jolla on lisätty yhteistoimintaa perhetoimintaa harjoittavien järjestön välillä. Kontaktiverkon solmukohtana on toiminut Varsinais-Suomen lastensuojelujärjestöt ry, jonka kautta on luotu yhteydet muihin vastaaviin järjestöihin. Lisäksi TST-perhetoiminta on osallistunut esimerkiksi Runosmäen aluekumppanuustoitimipisteiden palaveriin. Ensi kevääksi on suunnitteilla veneretki Anna Duunilla yhteistyökumppanien kanssa.

Minna Leka on vakuuttunut, että TST:n perhetoiminnalle on tarvetta.

- Toiminnan tarkoituksena on saada yksinhuoltajat ja työttömät vanhemmat pois neljän seinän sisältä masentumasta mukaan TST:n toimintaan. Pelkästään kotona ollessaan perheelliset työttömät eristyvät ja työkontokin saattaa muuttua huonoksi. Sillä voi olla myös laajempaa yhteiskunnallista merkitystä, Leka pohtii.

TST:n perhetoimintaan liittyvistä

*Työtä vailla oleva,
olet lämpimästi tervetullut*

*Joulujuhlaan
sunnuntaina 17.12.2006*

*Juhlaa vietetään Puolalan koulun
juhlasalissa
Kauppiaskatu 14, 2krs*

*kahtena eri tilaisuutena
ensimmäinen klo 12 ja toinen klo
16.00*

*Tilaisuus on avoin kaikille
työttömille perheineen
ammattilaisiin poliittisiin tai
uskonnollisiin taustoihin
katsomatta*

*Vietämme yhdessä joulujuhlaa ja
iloitsemme siitä*

*Juhla-aterian lisäksi ohjelmassa on
yhteislaulua, Jouluevankeliumi ja
musiikkiesityksiä
Lapsille pieni yllätys!*

Odotamme Sinua!

*Järjestäjinä ovat Turun vapaitten
suuntien seurakunnat, Turun ja
Kaarinan ev.lut. seurakuntien
Diakoniakeskus sekä A&O –
media*

*Ilmoittautuminen
Ilmoittauduthan 15.12.2006
mennessä Turun Seudun
Työttömien toimistoon
puh. 2776200*

*Ilmoita myös kumpaan
tilaisuuteen osallistut. Tilaisuus
on ilmainen mutta järjestelyjen
takia haluaisimme tietää
osallistuvien lasten ja aikuisten
määrän*

Tervetuloa!

Ekowerstas osallistui Osaava Nainen 2006-messuille 20–22.11. Messuille valmistautuminen aloitettiin jo viime vuonna.

Teksti: Jaana Pärnänen

83

EKOWERSTAN OSAAVAT NAISET

Järjestimme "tuotteen elinkaari"-koulutusta, jonka tavoitteena oli Ekowerstaan tuotteiden ja palvelujen suunnittelu sekä niiden arvioiminen yhteisesti kootun laatukriteerin avulla. Meillä oli myös messutyöryhmä, jonka tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa Ekowerstaan oma, liikuteltava messuosasto. Keväällä yhdistimme nämä kaksi työryhmää "linjauspalaveri" nimikkeen alle.

Pidimme linjauspalavereja vähintään kaksi kertaa kuukaudessa ja pohdimme miten toteuttaa parhaiten oma osastomme Osaava Nainen messuille. Palaverit olivat hyvin antoisia ja vähitellen alkoivat messuasiat loksahdella paikoilleen.

Maaliskuussa olimme mukana TVY ry:n vuosikokouksessa Turun Kristillisellä Opistolla osana messuharjoittelua. Sinne valmistettiin myös Powerpoint-esitys Ekowerstaan toiminnasta.

Heinäkuussa osallistuimme

Keskiaikamarkkinoiden yhteydessä pidettävälle Väärän kuninkaan markkinoille. Saimme hyvää harjoitusta Osaava Nainen messutapahtumaa varten ja aloimme entistä innokkaampina odottaa Osaava Nainen messuja. Osaava Nainen messut olivat Ekowerstaan yhteinen projekti. Messuosaston suunnittelussa ja tuotteiden tekemisessä olivat kaikki työryhmän jäsenet mukana ja kaikkien mielipidettä kuunneltiin. Messukoordinaattoriksi nimitettiin Jaana (Jane) Pärnänen, joka hoiti vaativan työnsä kiittävästi.

Messuosasto koottiin ensin Sepänkadulla Ekowerstaan vanhaan myymälään. Saimme aikaiseksi upean, omaperäisen ja kävijöitä kovasti kiinnostaneen messuosaston.

Jussi Mäkinen toteutti laatikoista kootun osastomme taitavasti ja toi mukaan omia taiteellisia näkemyksiään. Puulaatikot ja -pöydät Mäkinen teki vanhoista VR:n tavaralavoista. Koko messuosas-

tomme oli rakennettu kierrätysperiaatteella, josta saimme paljon kehuja messuyleisöltä.

Ennen messuja pidimme kenraaliharjoituksen vanhassa myymälässä ja kävimme läpi tuotteiden sijoittelut ja katselimme messuille tulevan Power Pointesityksen, jossa oli tiivistettynä Ekowerstaan toiminta. Ekowerstaan messuosastoa ja toimintaa esitteleville työntekijöille Sinikka Hyttinen järjesti myyntikoulutuksen, jossa saimme paljon tietoa asiakkaan kohtaamisesta.

Osaava Nainen 2006 messut sujuivat Ekowerstaan osalta hyvin ja olimme kaikki erittäin tyytyväisiä niin osastoomme kuin messuihin yleensäkin. Tuntui hyvältä, kun osastomme sai paljon kehuja niin tuotteiden kuin toteutuksenkin osalta. Lähes vuoden kestänyt suunnittelu ja valmistelu eivät menneet hukkaan. Jokainen messusuunnittelussa ja toteutuksessa mukana ollut ansaitsee

KÖPÖ-MAHAN RETKI P

Teksti: Raili Hämäläinen

Kuvat: Jorma Henriksson

Tänään on vihdoin se aamu, kun olemme lähdössä hyvin suunnitellulle retkelle Pohjanmaalle. Malttamattomina odotamme mitä tulemme näkemään ja kokemaan.

Aamu oli aurinkoinen kuten myös me Silja, Hilikka, Anja, Antti, Jorma, Mari, Pirjo, Raili ja Teuvo. Teuvo tarttui rattiin ja kartanlukijoiksi tulivat Mari ja Pirjo, ja me muut löysimme myös paikkamme autossa. Iloinen puheensorina täytti auton ja matka taittui kohti Huittista. Riihikoskella tepasteli komeita kurkia pellolla. Ylitimme Kokemäenjoen, jonka pinta oli peilityyni. Matkan aikana pohdimme ruokailutottumuksia. Jorma hihkasi: "Katsokaa tuolla on supi", joka osoittautui kuitenkin lihavaksi maatiaiskissaksi.

Pysähdyimme Kiikan puukirkolle. Jaloittelimme hieman ja joimme pystykahvit. Jatkoimme matkaa kohti Kankaanpäästä. Tutustuimme Kankaanpään Työnhakijat ry:n toimintaan. Toiminnanohjaaja Anja Vähäkoski kertoi heidän toiminnastaan. Antti esitteli puolestaan Köpö-Odyseia -projektin toimintamuotoja ja toivotimme heidät TST:hen tutustumiskäynnille. Vierailun jälkeen siirryimme pal-velutalo Koivurinteeseen. Vaiku-telma oli leppoisa ja meidät otettiin ystävällisesti vastaan. Meille esiteltiin talon toimipalvelumuotoja, jonka koimme myönteiseksi asiaksi.

Sitten olikin ruokailun vuoro. Aterioimme ruokala Helenassa, jonka ruoka oli hintansa väärti. Jorma ja Mari kävivät ostamassa paikallista leipää evääksi. Sitten jatkoimme kohti Kauhajokea. Matkalla poikkesimme Lauhavuoren kansallispuistoon. Kiipesimme luontotorniin, josta näkyvät mai-

Ensimmäisenä retkipäivänä 16. elokuuta Köpö-Maha -ryhmä vie-raili Lauhavuoren kivijätällä.

semat olivat upeat, ja vaikka korkeanpaikan kammo iski, niin silti oli vain kiivettävä. Kivijältä oli myös elämys ja Mari tiesi kertoa, että se on kuulemma jättimäinen hiidenkimu. Nautimme myös Spitaalijärven maisemista ja pidimme mukavan juttutuokion. Muisteltiin TST:n menneitä tapahtumia.

Sitten lähdimme etsimään yöpymispaikkaamme. Löysimme mekin helposti Myllytuvan, joka on saanut nimensä joskus toimineesta myllystä. Ilta oli leppoisa, sauna lämmitettiin ja halukkaat saunoivat. Paistoimme nuotiolla myös makkaraa. Pieni koski kohisi

taustalla. Lähdimme vielä iltajäljelle Kauhajoen keskustaan, joka näytti autiolta. Ilta pimeni, joimme iltateet ja asetuimme yöpuulle.

Aamulla heräilimme virkeinä. Anja oli keittänyt puuron ja söimme aamupalan. Syötyämme ja siivotuamme lähdimme kohti uusia seikkailuja Jorman toimiessa kuskina. Suuntana oli Teuva, jonka jälkeen ajoimme kohti Närpiötä. Tutustuimme puutarhamuseoon, entisajan kasvihuoneeseen ja sen systeemeihin. Tutustuimme myös Bentsin taloon. Apteekkimuseo oli myös kiinnostava ja näkemisen arvoinen sekä vanha koululuokka.

POHJANMAALLE 16.8.-

Opas oli asiansa osaava mukava nainen.

Taas yhtä kokemusta rikkaampana lähdimme jatkamaan matkaa. Pysähdyimme kahville luonnon helmaan. Jatkoimme matkaa ja katsastimme myös Lankosken sillan.

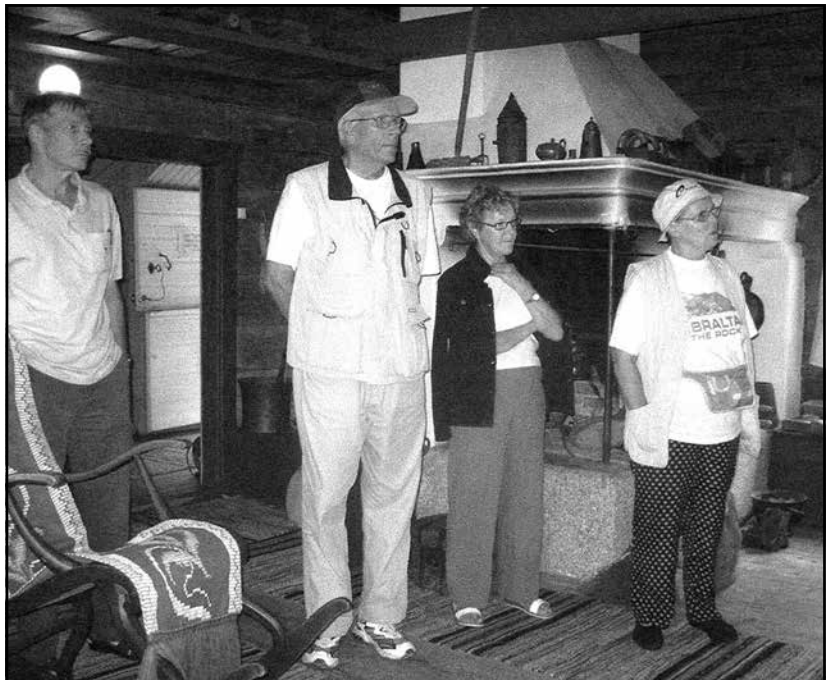
Siljan opastuksella suuntasimme seurakuntakeskus Onnenkalliolle, jossa ruokailimme. Kiitetyämme emäntää erinomaisen hyvästä ruuasta jatkoimme matkaa. Kävimme matkan varrella Rumpusen Laurin mökillä. Maistelimme maukkaita marjoja, vaikka isäntä ei ollut paikalla.

Tutustuimme vielä Ulvilan kirkkoon, jossa opas sattui olemaan paikalla ja kuulimme mielenkiintoisen historian kirkosta. Sen jälkeen saavuimme monta kokemusta rikkaampina Turkuun. Siivosimme auton ja jokainen lähti kotiinsa. Toivon, että kaikki voimme ajatella: "Ja meillä kaikilla oli niin mukavaa".

PS. Muodosta oma Köpö-ryhmä! Ota yhteyttä toimintakeskuksen

Retken toisena päivänä ryhmämme kävi mm. ruokailemassa Onnenkallion seurakuntakeskuksessa.

Närpiössä ehdimme piipahtaa Bentsin talon keittiössä.

LIKKUEN MIELI VIRKEÄKSI!

Teksti ja kuva: Marion Hällfors

Kesä on vaihtunut syksyksi ja lyhyeksi jäänyt syksy on jo talven kynnyksellä. Tähän aikaan vuodesta on helppo jättää lenkkitossut kaappiin ja käpertyä peiton alle ahmimaan hyvää kirjaa ja kuumaa kaakaota. Mutta ei anneta syysmasennuksen kampittaa, eikä jäädä kotiin nukkumaan talviunta vaan poljetaan väsymys jalkoihimme!

TST:ssä se on nimittäin erittäin helppoa, sillä jäsenille ilmainen, monipuolinen liikuntatarjonta houkuttelee liikkumaan. Jokaiselle ikään, sukupuoleen ja kuntoon katsomatta löytyy varmasti mieluisa tapa liikkua ja harrastaa, talvellakin!

Rauhallisesta liikunnasta kiinnostuneille on tarjolla kevytjampaa venyttelyineen sekä biljardia ja pingistä. Räväkämpää meininkiä vaativille taas tarjoillaan sali-

bandyä, lentopalloa ja sulkapalloa. **Kristiina Merenmiehen** vetämä kuntojumppa kerää kerta toisensa jälkeen salin täyteen innokkaita jumppareita ja myös keppijumppatunnit saavat ihmiset liikkeelle aikaisesta ajankohdasta huolimatta. Kuntopiiri on oiva tapa pitää kuntoa yllä, jokainen liikkuu omien voimiensa mukaan ja koettelee rajojansa.

Syksyn uutuus on **Timo Hirvikankaan** vetämä kuntonyrkkeily, hyvä kunnonkohotuslaji, mikä sopii hyvin myös aloittelijoille.

Päivittäisten vakiolajien lisäksi TST järjestää jäsenilleen myös tutustumispäiviä eri lajien parissa. Tänä syksynä on kokeiltu jo melontaa ja ilma-aseammuntaa, sekä käyty tutustumassa naisten kuntokeskukseen. Marraskuussa tehtiin hiihtoreissu Paimion Paippiin ja pikkujoulujen aikaan

oli leikkimielistä kisailua minigolfin parissa Veritas-stadionilla.

Liikuntaa on siis joka lähtöön, loppu on liikkujien käsissä. Ennakkoluuloton asenne uusia lajeja kokeiltaessa on valttia. Pakkaa mukaan iloista asennetta ja lähde liikkeelle, palkinnoksi saat hyvän mielen, kohentuneen kunnan ja uusia kavereita. Kaikessa liikkumisessa piilee tietysti omat vaaransa: urheilu hyvässä seu-rassa tai vaikka yksin aiheuttaa yleisesti punaisia poskia, hikoilua, riippuvuutta ja karisseita kiloja! Minä uskallan ottaa riskin, uskal-latko sinä?

Tervetuloa mukaan TST:n liikunnan pariin!

Kokeilunhaluista talvea kaikille! TST:n liikuntavastaava Marion Hällfors

SYRJÄSSÄ?

Teksti: Pirjo Lehtonen

Tarpeellisia ihmisiä

Odotamme bussia TST:n pihalla. Päivän kulttuurimatkan kohteena on Porin Teatteri ja siellä Reko Lundanin näytelmä ”Tarpeettomia ihmisiä”. Tiedämme, että näytelmässä on kyse työttömyydestä – tai pikemminkin: ainakin työttömyydestä. Pari yhdistyksen grand ”old” ladya virittää pilke silmäkulmassaan keskustelua näytelmän nimestä: ”Mekö tarpeettomia? Meillähän on tekemistä niin paljon, että pitäisi kai ruveta tekemään kolmessa vuorossa.” Niinpä. Vapaaehtoistyötä on kokeneille, luotettaville tekijöille tässäkin kaupungissa tarjolla rajattomasti.

Muutamaa tuntia myöhemmin ajamme läpi pimeän marraskuisen illan kohti koti-Turkua. Pari seuruun nuorempaa ladya toteaa sekä tekstiltään että toteutukseltaan hienosta esityksestä: ”Liippasi vähän liiankin läheltä.” En lähde utelemaan, mikä kaikki moniulotteisessa tekstissä puhutelti. Tyydyn tällä kertaa itse tykönäni suremaan, miten monin keinoin ihminen todellakin voidaan saada tuntemaan itsensä tarpeettomaksi ja miten vaikeaa monen on siitä tunteesta irrottautua. Mistä ihmeestä löytyisi riittävästi vastavoimia muistuttamaan, että omassa ja läheistensä (”läheiset” hyvin laajasti ymmärrettynä) elämässä ihminen on joka sekunti maailman keskipisteessä ja että siellä hänen tarpeellisuutensa toteutuu eurois-sa mittaamattomalla tavalla? Tämä pätee kuulemma rikkaisiin siinä missä köyhiinkin – omaa kokemus-ta on lähinnä jälkimmäisestä joukosta.

Elämän kaaren tallentaja

Oman elämän kaari asettuu oikeaan uomaansa ja oikeisiin mitta-

suhteisiin muita kuunnellessa. Kuluneen vuoden aikana näin on tapahtunut mm. TST:n Elämänkaari-ryhmässä. Alkuinnostuksen jälkeen moni tosin on joutunut syystä tai toisesta jättämään projektin kesken tai siirtämään sitä myöhempään ajankohtaan. Jäljelle jäänyt pienryhmä onkin sitten todella uutera ja on onnistunut työskentelemään sellaisessa luottamuksen ilmapiirissä, että elämän kaikista vaiheista ja väreistä on uskallettu puhua.

Konkreettiset elämänkaaritalenteet (teksteineen, kuvineen ja muine muistoinen) valmistunevat alkuvuodesta 2007, jolloin niistä lisää. Syrjässä-teemaan liittyen totean kuitenkin: palkkatyössä tai palkka-työtä vailla, nämä naiset – ja heidän kaltaisensa maailman kaikissa kylissä ja kaupungeissa – ovat niitä tarpeellistakin tarpeellisempia vastuunkantajia, joita mitkään koneet eivät ikinä tule korvaamaan. Ken ei usko, alkakoon työstää omaa tarinaansa ja tehköön siitä oikeat johtopäätökset.

TST:n rivijäsen In Memoriam

Järjestöjen aktiivitoimijoita on viimeistään heidän kuoltuaan tapana muistaa muutamalla kauniilla sanalla. Tällä kertaa muistamme ”tavallista” rivijäsentä, samalla kunnioittaen kaikkia maan hiljaisia, olivatpa he sitten tukenamme tämän- tai tuonpuoleisessa kortistossa.

Jari Juhani Suominen
s. 21.3.1952 k. 25.10.2006

Jari Juhani Suominen oli alallaan hyvä ammattimies ja juuri ammatti-aidostaan hän uskalsi joskus itsekin olla ylpeä. Muuten hän tyy-tyi olemaan ”ihan

tavallinen” ja hänen ainutlaatuiset puolensa tie-sivätkin vain kaikkein läheisimmät. Hän ehti tehdä työtä yli kolme-kymmentä vuotta. Työ vaati kuitenkin veronsa ja parina viimeisenä vuotena hänen oli sopeuduttava työttömyyteen ja ajatukseen sairaseläkkeelle siirtymisestä. Lopulta hartaasti odotettua lopullista eläkepääätöstä hän ei kuitenkaan ehtinyt saada.

Jari oli erinomainen esimerkki ihmisestä, joka pysytteli syrjässä TST:n aktiivitoiminnasta, mutta seurasi myönteisen kiinnostuneena yhdistyksen kehittymistä. Tärppinsä hän luki kannesta kanteen ja oli muutenkin ”hengessä mukana”. Osallistuvamman elämänkumppaninsa rientoja hiljaisesti tukieessaan hänkin on antanut paljon aikaansa yhteisille asioille. Kumppanin kanssa vietetyn yhteisen ajan supistuminen koskee kotona odottavaa siinä missä kokouksissa istuvaakin. Kotona odottava vain jää usein vähemmälle huomiolle.

Jari Juhani Suominen muisto muistuttakoon kotijoukkojen korvaamattomasta arvosta. Tuesta kiittäen, Nazim Hikmetin runoa mukailen: ”Se kaikki loppui hänen kohdallaan ... Se jatkuu meidän kohdallamme...Nuku hyvin, rivimies!”

TST:N RUOKALATOIMINNALLA

Teksti ja kuvat: Rami Leskinen ja Marko Kitti

TST:n lähiöissä toimivat ruokat ovat saaneet Tärpissä turhan vähän huomiota. Tiedotus päätti korjata asian ja teimme kierroksen kaikkiin neljään tällä hetkellä toimivaan sivuruokalaan 18. ja 20. lokakuuta. Pansion ruoka-lastamme saaneet juttua, koska se on tällä hetkellä remontin alla.

LAUSTE

Ensimmäinen kohteemme oli Lausteen ruokala osoitteessa Pormestarinkatu 12, jossa toimii myös lähion nuorisotilat. Ruokala on auki Runosmäen ja Jyrkkälän tapaan klo 11–13. Tapasimme siellä kaksi työntekijää, Tea Heikuran ja Galina Bilishenkon. Heikura on ollut jo jonkin aikaa nyt poissa olleen Heidi Hakkolan sijainen. Työntekijöiden mukaan asiakkaita käy 25–30 päivää kohti, mikä pitää heidät kohtuullisen kiireisinä. Lausteen ruokalassa on 24 paikkaa, mutta näin paljon ruokailijoita ei käy koskaan samaan aikaan, vaan asiakkaat tulevat parin tunnin aukioloaikana porrastetusti.

Tea Heikura kertoo, että ruoka saadaan pääasiassa lähialueen kouluista ja Sepänkadun pääruokalasta. Joskus Sepänkadulta saatu ruoka tarjoillaan samana päivänä, mutta yleensä sieltä saatu

eines on listalla vasta seuraavana päivänä tai se pakastetaan ja tarjoillaan seuraavalla viikolla. Koska ruoan saanti vaihtelee, Lausteella ei ole lukkoon lyötyä viikkoruokalistaa.

Lausteella ruoka on vaihtelevaa ja Heikuran mukaan ruoassa otetaan huomioon myös keliakia-asiakkaat. Kasvisruokamahdollisuus on lähes päivittäin. Vierailupäivänämme oli tarjolla makkarakeittoa, vaihtoehtoina uunisolakat ja porkkanalaatikko.

Kun kysyimme mitä uudistuksia ruokala kaipaisi, Tea vastasi, että Lausteen ruokalaa ei ole mainostettu juuri lainkaan, mikä on hänen mielestään huono asia, sillä kysyntää ruokalalle olisi varmasti nykyistä enemmän.

RIESKARUOKALA

Rieskaruokala Rieskalähteentie 74:ssä on uusi TST:n sivuruokala. Se avattiin maaliskuussa 2006. Ruokalan vetäjänä toimii Hannele Heinmaa, joka mieltää Rieskaruokalan ennemminkin omaksi isommaksi kokonaisuudekseen kuin sivupisteeksi.

Hannele on Sepänkadun pääruokalan ja Lausteen sivuruokalan kautta päätenyt Rieskaruokalan vetäjäksi ja kertoo nauttivansa

työstään. Positiivisessa nosteessa olevan ruokalan päivittäisen toiminnan Hannelle on saanut alusta alkaen muokata mieleiseksi. Neljän työntekijän henkilökunta viihtyy työssään ja ruokalan tulevaisuus näyttää oikein hyvältä.

Asiakkaita 40-paikkaisessa Rieskaruokalassa käy päivittäin 60–80. Asiakasmäärä on Hannelen mukaan noussut tasaisesti ruokalan avaamisesta lähtien. Ruokalan yhteydessä sijaitseva Ekotori sekä Ekotorin myymälä tuovat asiakkaita ruokalallekin. Hannele kertoo, että kesällä 2006 asiakasmäärä kasvoi yhtäkkiä merkittävästi, kun lähistön teollisuusalueen kannattajajäseniksi liittyneet työntekijätkin löysivät tiensä edulliseen lounaspaikkaan.

Ruoka Rieskaruokalaan tulee pääasiassa Sepänkadun pääruokalasta. Ruokalista on muista sivuruokaloista poiketen sama kuin Sepänkadulla. Lisäruokaa saadaan toisinaan kouluista. Perunat, salaattit, jälkiruoat ja leivonnaiset valmistetaan Hannelen mukaan omin voimin Rieskaruokalan keittiössä.

Kun kysyimme Rieskaruokalan kaipaamista muutoksista tai uudistuksista Hannele miettii pitkään ennen kuin keksii, että työvälineet kaipaisivat päivitystä.

Lausteen ruokalan Galina ja Tea

Hannelle työssään Rieskaruokalassa

LE ON LÄHIÖISSÄ TARVETTA

Esimerkiksi tiskit tiskataan tätä nykyä käsin. Astianpesukonetta siis tarvittaisiin!

RUNOSMÄKI

Runosmäen ruokala on paikallisen kaupungin nuorisotilan yhteydessä Piiparinpolku 13:ssa. Siellä työskentelee kolme työntekijää, Tuula Tolsa, Harri Lehtonen ja Merja Keula, joka ei haastatteluhetkellä ollut läsnä, sillä työvuorossa on normaalisti vain kaksi työntekijää. Tolsa kertoo, että sivuruokalan työntekijä toimii aluksi Sepänkadulla ennen kuin voi hakea työtä sivuruokalasta. Lisäksi jokainen työntekijä joutuu suorittamaan hygieniapassin, joka tuli pakolliseksi vuonna 2004.

Runosmäen ruokala on toiminut Lausteen ja Pansion tapaan jo vuodesta 1994. Päivässä asiakkaita on keskimäärin 15–20 riippuen siitä mitä ruokaa on tarjolla. Ruoka tulee kouluista ja Sepänkadulta. Kouluista saadut ruoat laitetaan yleensä pakkaseen ja tarjoillaan seuraavana päivänä.

Ruokalan asiakkaat ovat enimmäkseen työttömiä, mutta paikallisia kannatusjäseniksi tulleita rakennusmiehiä käy myös syömässä. Jotkut asiakkaat maksavat ruoan ruokalipuilla, joita Maarian seurakunnan diakonia on ostanut

TST:ltä ja jakaa niitä omille asiakkailleen.

Harri Lehtonen sanoo, että tällaista paikkaa todella tarvitaan täällä. Hänen mukaansa on vahinko, että useimmat paikalliset eivät edes tiedä koko paikan olemassaoloa. Sitä paitsi monet luulevat, että vain työttömät TST:n jäsenet saavat käydä syömässä, sillä kannatusjäsenet voivat olla työssäkäyviä. Tarvitaan siis enemmän tiedotusta ruokalasta, Lehtonen vaatii.

Vaikka Runosmäenkin ruokalassa ollaan totuttu toimimaan vuosien tuomalla rutinoidulla varmuudella, joutuu sekin kohtaamaan silloin tällöin yllättäviä harmejä. Viimeksi on pähkäilty pakastintilan kanssa, kun kaupunki on vaatinut poistamaan kaksi arkkupakastinta tai muuten se ottaa tiloista ylimääräistä vuokraa. Kaupungin mukaan tiloissa saa olla vain yksi kaappipakastin.

JYRKKÄLÄ

Jyrkkälän sivuruokala toimii Jyrkkälän nuorisotalon yhteydessä Suikkilantie 8:ssa. Ruokalan toimintaa pyritetään kolmen työntekijän voimin. Haastattelukierroksemme aikaan paikalla olivat Merja Voutilainen ja Jarno Henriksson.

Kesäkuussa työt aloittanut Merja kertoo, ettei Jyrkkälän ruokalassa ole varsinaista vetäjää, vaan ruokalan pitkäaikaisin työntekijä on periaatteessa päävastuussa päivittäisistä asioista. Vapaapäivää viettänyt Juha-Pekka Nieminen kantaa Jyrkkälässä tuota tittelä.

Jyrkkälän ruokala on toiminut vuodesta 2000. Ruoka Jyrkkälän ruokalaan tulee pääasiassa Sepän-kadun pääruokalasta. Merjan ja Jarnon mukaan tarvetta ruokalalle todellakin on ja asiakkaita riittää. Ruokalassa on n. 20 asiakaspaikkaa, mutta ruokailijoita mahtuu kerrallaan enemmänkin, sillä toisinaan osa asiakkaita ruokailee nuorisotalon aulan sohvilla.

Jarnon mukaan TST:n tapa työllistää pitkäaikaistyöttömiä palkkatuella on erinomainen, ei pelkästään sivuruokaloihin vaan muihinkin TST:n toimintoihin. On kiva, että TST:llä on tarjota ruoan lisäksi myös hengenravintoa, Jarno jatkaa viitaten mm. TST:n järjestämiin kerhoihin, retkiin ja liikunta-tapahtumiin. Hän kaipasi kuitenkin enemmän toimintoja ilta-aikaan, etteivät ne menisi aina päällekkäin työajan kanssa.

Jyrkkälän ruokalan toimintaan Merja ja Jarno eivät keksi juuri parannettavaa. Ruokalan toimintaa tosin voisi mainostaa

Harri ja Tuula viihtyvät Runosmäessä

Jyrkkälässä ruoka maistuu

VAA'ASSA IHMISYYS - VAARASSA IHMISOIKEUDET

Työttömien 13. valtakunnalliset Ihmis- oikeuspäivät 23.–25.10.2006

Järjestäjinä toimivat totutusti Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY ry, Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyö (KDY) ja Seurakuntaopisto. Paikalla Järvenpään Seurakuntaopistolla oli nimilistan mukaan puolentoista sataa osallistujaa, sekä lisäksi järjestäjiä, henkilökuntaa ja välillä kolmisenkymmentä Diakin opiskelijaa. TST:ltä meitä oli 4: Pirjo Ponkilainen, Seija Kanto, Teuvo Ahtiainen ja alle-kirjoittanut.

Muutaman luennon lisäksi työskentely jakautui totutusti **kanaviin**. Niitä oli viisi. **1: "Jatkuuko ihmisarvon alennus-myynti?" Perustuslain 19§ työttömän näkökulmasta.** Osallistuin itse tähän, samoin Seija. Porukkaa oli niin paljon, että meidät jaettiin vielä kolmeen ryhmään. Asiantuntijana oli ensimmäisenä päivänä Jouko Karjalainen Stakesista, joka kävi TST:lläkin keväällä. **2: Toteutuuko työvoimapolitiikan toimeenpano?** **3: Tusina Ihmoa - tulokset ja saavutukset?** Kanavan tehtävänä oli käydä läpi aikaisempien ihmisoikeuspäivien sataa ja katsoa, mitä päättäjille laadituista esityksistä oli toteutunut, mikä jäänyt toteutumatta ja missä tullut takapakkia **4: Lainsuojattomat maahanmuuttajat.** **5: Usko arjessa, arki uskossa;** työskentelyä toiminnallisina menetelmin. Tähän osallistuivat loput TST:läiset, eli Pirjo ja Teuvo. Tehtävänä oli rakentaa viimeisen päivän aamuhartauteen erilaisia päivien teemaan sopivia alttareita.

Kaikki kanavat tuottivat materiaalia, jota laitettiin urheiluhalliin esille lähinnä **fläppipapereina**. Lisäksi kaikkien kanavien tuotoksista laadittiin lyhyt esityslista, joka annettiin päättäjille. Heistä oli viimeisenä päivänä paikalla

ensin työministeri Filatov ja sitten Edus-kunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan jäseniä viisi kappaletta. Heidän kanssaan "esiintyivät" ja yhteistilaisuuksia johtivat kirkon yhteiskunnallisen työn sihteerit Ilkka Sipiläinen ja TVY:n puheenjohtaja Teuvo

Ahtiainen kahdelle jätin Turun tuliaisina Tärpin uusimman numeron ja pari esitettä Luotsista.

Päättäjille menneessä lyhyessä esityslistassa korostettiin mm. seuraavia asioita: Nuorten alle 25-vuotiaiden saaminen aktiivitoimintaan. Työssäoloehto 6 kuukauteen. Työttömälle mahdollisuus ansaita 200 euroa kuussa työttömyysturva-va vähentämättä. Suojaosuuden palauttaminen työttömyysturvaan. Työkyvyttömyyden ja sosiaalisen vajaakuntoisuuden toimivampi määrittely (kyse on dimensioista). Korvamerkittyä rahaa työttömien terveydenhoitoon. Työssäkäyntialueen rajojen inhimillinen mitoittaminen. Työnhakusuunnitelmasta todellinen tasavertainen sopimus, jonka toteutumisesta vasta tulee "tulospisteitä" työvoimatoimistolle. Toimeentulotuen, työmarkkinatuen ja työttömyyspäivärahan huikean jälkeenjääneisyyden korjaaminen. Tästähän Veli-Matti Ritakalliokin puhui aikanaan TST:llä käydessään.

Kanavat tuottivat monia **mutakin ehdotuksia ja kannanottoja**, jotka eivät mahtuneet tiivistelmään. Esimerkiksi: Puolison tulot eivät saisi vaikuttaa työmarkkinatukeen, eikä siitä kannattaisi periä veroa. Työmarkkinatuen tulee olla suu-rempi kuin toimeentulotuki. Lapsi-lisä etuoikeutetuksi tuloksi toimeentulotuessa. Valta lobbareilta takaisin demokraattisesti valituille päättäjille! Osa työvoimapolitiittisista aktivointitoimenpiteistä

loukkaa ja haittaa. Palkkatyö ei saa olla ihmisarvon mitta.

Tämä viimeisin huomio liittyy periaatteelliseen ja käsitteelliseen taisteluun palkkatyötä vailla olevien asemasta ja ihmisarvosta. Siihen samoin yllättäen annettua *omankin* panokseni, kun

kaikkien, myös kuullen edellisiltana käsin kirjoittamani sivun mittaisen pohdinnan 'työtön'-sanan käytöstä ja työttömien määrittelystä pelkästään negatiivisesti, sen perusteella, mitä meiltä puuttuu (vrt. esim. jalankulkija = autoton, rikas = köyhätön, mies = hameeton). Paperi jäi sille tielleen.

Muusta teoreettisemmasta asiapuolesta vielä sen verran, että *Pertti Koistisen* (sosiaalipolitiikan professori Tampereelta) alustus sosiaaliturvan ja ihmisoikeuksien vastikkeellisuudesta oli painava puheenvuoro. Sen perusteella päivien otsikkoon, "Vaa'assa ihmisyyttä - vaarassa ihmisoikeudet", voi todellakin sanoa 'kyllä!' Paperilla ollut tiivistelmä tuli meidän turkulaistenkin mukaan, kiitos Pirjon.

Yleisvaikutelmani Ihmisoikeuspäivistä oli ensikertalaisena aika kaoottinen ja paikoin kummastelevakin. Paljon vierasta porukkaa ja minulle uusia toimintatapoja. Vasta viimeisenä päivänä alkoi homman juoni selkiytyä, ja joitakin merkittäviä kontakteja syntyi. *Positiivisimpana* pidin eri puolilta Suomea tulleiden palkkatyötä vailla olevien ihmisten ja heidän kanssaan työskentelevien kuuntelemista. *Kielteisessä* mielessä muistiin jäi joidenkin parkkiintuneiden järjestöjyrien tapa ohjailta keskustelua huutamalla.

Kiitän TST ry:tä ja Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymää mahdol-

TST AITIO- PAIKKA

Sinä, joka etsit
TST:ssä uusia
virikkeitä
työelämää
ja
työnsaantia
varten!

Teksti: Rami Leskinen
Kuva: Tuula Nevalainen

TST tulee järjestämään vuonna 2007 neljästä kuuteen kertaa pidettävän kaikille avoimen TST-aitiopaikka tilaisuuden. Aitiopaikalla yhdistyksen tiedottaja Rami Leskinen haastattelee entistä tai nykyistä TST:n työntekijää, jonka on onnistunut luoda uusi ura vapailla työmarkkinoilla.

Idea aitiopaikasta saatiin *TST-menestystarinoita* julkaisusta, jossa nykyiset ja entiset tstläiset kertovat, mitä on toimia yhdistyksessä ja miten se on parantanut työllistymistä vapailla markkinoilla. Projektityöntekijä Tuula Nevalainen keksi, että julkaisun yksilölliset kertomukset voitaisiin tuoda esille myös elävänä yleisölle, joka saisi esittää myös kysymyksiä. Kyse on siis *TST-menestystarinoita* julkaisun interaktiivisesta versiosta!

TST-aitiopaikan tarkoituksena on:

- innostaa
- antaa ideoita
- rohkaista
- informoida
- antaa esimerkkejä

Samalla se pyrkii tuomaan kuulijoille esiin TST:n mahdollisuudet ja monipuolisuuden.

TST:ssä työskentelevät toimivat pääasiassa työttömyyden ja avoimien työmarkkinoiden välissä, *välityömarkkinoilla*. Kolmannen sektorin toimijana TST on omalta osaltaan pyrkinyt alentamaan työllistymisen kynnyksiä palkkaamalla henkilöitä esim. yhdistelmätuella.

Yhdistykseen työllistyneet ovat tulleet TST:n eri reittejä pitkin. Aitiopaikka on foorumi, jossa ollaan kiinnostuneita miten haastateltava on löytänyt yhdistyksen, mitä hän on tehnyt täällä ja miten hän on hyödyntänyt kokemuksiaan jatkossa. Huomio kiinnitetään erityisesti haastateltavan nykytilanteeseen vapailla työmarkkinoilla.

Aitiopaikan kenraaliharjoitus järjestettiin 1. marraskuuta Sepänkatu 5 C:n Torstaihuoneessa. Vieraaksemme oli saatu terveystuotteita myyvä yksityisyrittäjä Marketta Raatikainen, 51, joka vastasi aiemmin Ekowerstaan markkinoinnista.

Hän kertoi aiemmista yrittäjäkokemuksistaan, opiskelustaan, 1990-luvun alun lamasta, ajastaan TST:ssä ja nykyisestä franchising-

yrittäjyydestään Herbalifessa. Kuulijat olivat vaikutteita Marketan peräänantamattomasta ja positiivisesta asenteesta, jolla on selvitty vaikeidenkin aikojen yli. Vilkkain keskustelu syntyi yrittäjän työttömyysturvasta ja siihen liittyvistä ongelmista.

“Aitiopaikka on foorumi, jossa ollaan kiinnostuneita miten haastateltava on löytänyt yhdistyksen, mitä hän on tehnyt täällä ja miten hän on hyödyntänyt kokemuksiaan jatkossa.”

Toivottavasti saamme jatkossakin yhtä mielenkiintoisia vieraita kuin Marketta Raatikainen. Ensimmäinen TST-aitiopaikka pidetään tammikuussa 2007.

TURKULAI- LAPISSA

Teksti: Sari Laine ja Raija Salenius
Kuvat: Sari Laine

TURKULAISET OSALLISTUIVAT KULLANHUHDONNAN MM-KISOIHIN

Reipas kullanhuuhdonnan ystävien porukka lähti ajamaan Turusta kohti Lapin Tankavaaraa elokuun toinen päivä. Koska mukana oli monta kuljettajaa, niin oli mah-dollista ajaa yhtä kyytiä perille asti. Matka hujahti ohitse mukavassa seurassa yllättävän nopeasti ja perillä oltiin seuraavana päivänä kello 12.00.

Tankavaaran kultakylässä oli paikalla jo muitakin talkoolaisia. Turun porukka otettiin lämpimästi vastaan ja majoitus oli ensimmäisen luokan parakissa. Mukana reissussa oli kolme naista ja neljä miestä.

“TÖITÄ TÄNNE ON TULTU TEKEMÄÄN”

Majoittautumisen jälkeen porukan miehet: Aulis, Olli, Reijo ja Tauno ryhtyivät sillanrakennuspuuhiin. Kevyesti nousivat vanhat puhe-lintolat ja lapio viuhui. Naiset pää-

sivät siivousryhmään ja kiersivät innokkaina alueen vessoja ja saunoja läpi tarmokkaan Ulla-pomon johdolla. He kuuntelivat sekavin tuntein kuinka Ulla selitti kilpailuyön vessansiivoamista ravintolan vieressä Nuggetin aukiolla. Se oli Tankavaaraan rakennetun kultakylän yöelämän keskeisin paikka. Raijan mielestä jotkut vessat olivat yllättävän siistejä.

-Usein haju kuitenkin pistää tällaisen hienohelman nenään. Kuljen jatkuvasti muovipussirulla mukana. Täällä on talkoilmapiiri ja ihmiset tekevät kaikenlaisia hommia. Pahin riesa ovat kuitenkin polttiaiset, Raija kertoo.

Myös töitten organisointi herätti keskustelua: samaan aikaan kun naisia hoputettiin vessasta toiseen, niin osalla miehiä ei näytännyt olevan mitään tekemistä. Kaikki talkoolaiset olivat periaatteessa käytettävissä mihin tahansa hommaan mihin vuorokauden aikaan tahansa.

MIDAKSEN LUMOA

Turun seudun työttömillä on Lapissa oma kultavaltaus, jonne osa porukasta suunnisti heti ensimmäisenä iltana töiden jälkeen.

Matka Midakselle on jonkun mittapuun mukaan vaivalloinen. Tauno ja Aulis rakensivat kottikärryistä kätevän “tavarataksin”, joilla kuljettivat työkaluja ja portaat autolta kaivaukselle.

Lapin valo on ihmeellinen. Kun se yhdistyy käyriin koivujen runkoihin, keloihin ja kanervikkoon, on helppo ymmärtää miksi niin monet taiteilijat hakevat innoitusta tuntu-rien lakeuksilta.

Reijon mielestä valtauksella käynti olikin tämän reissun paras hetki.

-Varsinkin se kävely sinne, koska siinä on kaikkea: jänkää, suota, metsää...

Miehet saivat portaat valmiiksi ja sillä aikaa Eija-Riitta kohtasi

yhden tämän reissun huippu-hetkistään kastautumalla valtauksen vieressä juoksevassa puhtaassa Kyläjoessa.

-Sitten tietenkin keitettiin kahvit ja syötiin makkarat.

Myös Aulikselle luonnon läheisyys on tärkeää ja tietenkin hyvä matkaseura.

JA SUON LUMOA

Eräänä iltana suuri osa porukasta lähti katselemaan Saariselän maisemia, tuli siinä muutamia tanssiaskeliakin otettua musiikin tahtiin. Tunturihotellin ravintolassa Eija-Riitta teki historiaa: hän nimesi uuden drinkin. Sen nimi on Suon lumo. Kannattaa käydä maistamassa. Se on aito turkulaislappilainen drinkki.

Tanssit pääsivät vauhtiin myös Kultakylän alueella kun kilpailut alkoivat. Siinä mentiin eikä meinattu.

Ravintoloita enemmän porukkaa veti puoleensa lähimaastojen vaellusreitit, joilla Tauno toimi usein oppaana. Iltana istuttiin myös luontokeskuksen tulipaikalla. Tulen-teko oli kaikkialla muualla ehdottomasti kielletty kulohälytyksen takia. Tämä oli puute koko kullanhuhdonnan kilpailujen osalta – tulilla istuminen jäi vähiin.

MONESSA MUKANA

Työn kuva monipuolistui päivien kuluessa niin miehillä kuin naisillakin. Tapahtumaa olisi ollut mahdoton järjestää ilman talkoolaisten työpanosta. Tämä konkretisoitui kun varsinaiset kilpailut alkoivat. Innokkaita kullanhuhdonnan ystäviä oli saapunut paikalle sankoin joukoin ympäri maailmaa.

Tässä vaiheessa Reijo, Aulis ja Olli olivat jo itse huuhtontapaikalla avustamassa kilpailujen sujumista. Varsinaisessa kilpailussa kukin osanottaja sai hiekkasangon, johon oli piilotettu tietty määrä hippuja, jotka kilpailijan piti huuhtoa esiin mahdollisimman nopeasti. Siinä vaiheessa kilpailu oli jo sekunti-peliä.

Toimitsijat toivat ennakkoon tarkastetut ämpärit paikalle ja keräsivät ne pois sitä mukaa, kuin kil-

pailu eteni. Siinä sai seurata kilpailua, mutta täytyi myös olla tarkkana kilpailupaikan huollossa ja välineiden seurannassa.

Päällikkö Kauko muisti jossain vaiheessa, että Tauno oli aikaisemmin toiminut saunamajurina, ja siinä hommassa tarvittiin taas hyvää miestä. Kilpailijat, vieraat ja pitkäaikaista tekevät toimitsijat halusivat saunaan ja pääsivät kukin vuorollaan – siitä lahjomaton saunamajuri piti huolen. Oman porukan tytöt saivat Taunolta usein vinkin, että nyt jos äkkiä menette, ehditte saunaan ennen seuraavan ryhmän vuoroa. Taunon työpäivät venyivät usein todella myöhään.

Eija-Riitta työskenteli tarvittaessa riuskasti pesulassa, Reijo edustuskelpoisena ja tienoota tuntevana kuljetti vieraita lentokentältä kisapaikalle ja nähtävyyksiä katsomaan. Raija osallistui myös tiski-vuoroihin ja Sari vietiin jo ensimmäisten vessapäivien jälkeen töihin neuvontaan ja lehdistökeskukseen.

HYVÄ MEININKI

Kultakylässä uurastettiin päivät pitkät kelloon vilkuilematta. Siinä tarvittiin rivakkaa työtettä, samoin kuin halua joustaa ja sopeutua. Mielenkiintoinen ja terveellinen kokemus. Palkan toivossa sinne ei lähdetty. Hyvä ruoka, luonnonläheisyys ja tekemisen meininki riittivät palkkioksi.

Halukkaat pääsivät katsomaan myös korkeatasoista oopperaa. Oheistoiminnoissa olivat myös hienot avajaiskulkueet ja jo perinteeksi muodostunut teräshenkilökilpailu.

Kisat päättyivät sunnuntaina ja samana iltana talkooväelle pidettiin päättäjaisälliset teatteriravintolassa; oli poronkäritystä, viiniä ja olutta, puheita ja yhdessä viihtymistä ennen kotiin lähtöä.

-Yllättävän paljon siinä talkootyön lomassa oli ehtinyt "kollegoihin" tutustua, Raija kertoo.

Tiettyä haikeutta oli ilmassa; osa ryhmästämmä tiesi palaavansa omalle kultavaltaukselleen paremmalla ajalla, mutta monelle tämä saattoi jäädä ainutkertaiseksi vierailuksi Lapin kultamailla.

Löysikö joku porukasta matkalla ikioman Lapin kullaan? Jääköön se

Reijo huolehtii Suomen lipusta virallisissa avajaisissa

Veteraanit vauhdissa

Olli ahertaa kilpailupaikalla

Saunamajuri Tauno toivottaa saunojat tervetulleiksi

Tässä seminaarissa jokaisen työryhmän oli määrä nimetä mahdollisimman pian toteutettava "seuraava askel", jotta ideoista tulisi myös totta. Kuvassa Ulla Syväkari.

JÄSENISTÖN EVÄITÄ TULEVALLE VUODELLE

TST on tunnettu vuodesta toiseen aktiivisena säilyneestä jäsenoiminnastaan. Jotta näin olisi jatkossakin, päätettiin syksyinen Työttömän Karibia -seminaari omistaa jäsenoiminnalle ja sen kehittämiseksi. Seminaarilaan saatiin koolle noin nelikymmenpäinen ideapankki, joka open space (avoin tila) -tekniikkaa käyttäen kävi haasteen kimppuun.

Ryhmäjako syntyi osallistujien kiinnostuksen ohjaamana. Liikunta, Lappi ja kulttuuri keräsivät väkeä suunnilleen samassa suhteessa kuin nämä toiminnat muutenkin. Kerhot ja kurssit -ryhmä pohti pienellä, tehokkaalla kokoonpanolla jäsenoimintojen koordinoitua ja toimijoiden entistä tiiviimpää yhteistyötä. Uudet ideat -työryhmä osoittautui ylivoimaisesti suosituimmaksi. Lisäksi Ekolaulu-työryhmä aloitti heti uuden ideansa työstämisen. Jotkut tärkeät toimintaloikat päätettiin jättää seuraavien seminaarien asialistoille.

Tässä seminaarissa jokaisen työryhmän oli määrä nimetä mahdollisimman pian toteutettava "seuraava askel", jotta ideoista tulisi myös totta.

Nykyistäkään tarjontaa ei pidetty romukoppatavarana, vaan vuoden 2007 toivelistalle kirjattiin monia jo käynnissä olevia toimintoja. Mitään ei itse asiassa ehdotettu kokonaan poistettavaksi.

Liikunnallisiin harrastuksiin ehdotettiin lisättävän mm. carting ja sisätiloissa tapahtuva minijääkiekkoilu (pöytäpelin muodossa).

Kulttuuria kaivattiin karaokeilloista (aloitettu!) sinfoniakonsertteihin, näyttelyitä ja teatterimatkoja edelläkään unohtamatta.

Ekolaulu-ryhmä sai koottua paperille vaikuttavan määrän lauluja, joita olisi ilo kuunnella melkein missä tahansa tilaisuudessa. Seminaariväki ja varmaan muukin jäsenistö on nyt odottavalla kannalla. Milloin mahtaa olla tämän uuden lauluryhmän ensiesitys?

Lapinkävijät suunnittelivat yhdistyksen valtauksella järjestettäviä peräkkäisiä teemaviikkoja, joiden merkitsemisen kalenteriin koko vuoden 2007 osalta ryhmä nimesi "seuraavaksi askeleekseen".

"Uudet ideat" -ryhmä oli varsinainen runsauden sarvi lukuisine

toteuttamiskelpoisine toiminta-aihioineen. Ehkä eniten spontaanina vastakaikua herätti "kokeilukerhon" perustaminen. Kyseessä olisi kerho, jonka puitteissa yhdessä kokeiltaisiin erilaisia uusia harrastusmahdollisuuksia.

Ryhmissä esille nostetut vuosisuunnitelma, toimintojen vetäjien yhteistyö ja yhteinen aikataulutus ovat varmasti hyviä ohjenuoria, kun ideoita vuoden vaihduttua aletaan konkretisoida.

Ideapankkia ei seminaarin päättyessä suljettu. Jokainen jäsen on tervetullut tuomaan ajatuksiaan toimintojen vetäjille, torstaipalaveriin ja muihin jäsenoimintaan liittyviin kokouksiin. Toimintoihin osallistumalla vaikuttamme siihen, mitkä ideat jäävät elämään.

Tuula Nevalainen voitti ryhmätöihin osallistuneiden arvonnassa á la carte ruokalipun.

Työttömien retriitti

13.-15.2.2007

Ilmoittautuminen retriittitoimistoon tai suoraan ohjaajalle:
Pirjo Lehtonen 040 – 817 8238

PERHOSEN VUORO SEMINAARI 21.11.2006

Lääninhallituksen auditorio
Turku

Teksti ja kuva: Rami Leskinen

Osa puhujista: Jaana Pärnänen, Jarmo Kujanpää, Paavo Okko, Marianna Laakso sekä seminaarin järjestäjät Sinikka Lehtonen ja Pirjo Lehtonen.

Turun KETSY- ja HOT -hankkeet järjestivät lämpimänä marraskuisena päivänä seminaarin sosiaalisesta yritystoiminnasta ja sen tunnetuksi tekemisestä Turussa. Reiluun neljään tuntiin oli mahduttu paljon asiaa teemasta, jota eri asiantuntijat valottivat monelta kantilta. Yhdeltä istumalta sulateltavaa oli ehkä liikaakin, mutta runsas oheismateriaali mukaan vietäväksi takasi sen, että kuultuja asioita voi kerrata kotonakin.

Tilaisuuden avasi TST:n puheenjohtaja Lasse Räsänen, jonka jälkeen seminaarin järjestämisen toinen vastuuhenkilö, KETSY-hankkeen projektipäällikkö Sinikka Lehtonen, kertoi lyhyesti sosiaalisen yrityksen perhos-logosta, yhteistyökumppaneista Suomessa ja ulkomailla sekä Euroopan Sosiaalirahaston EQUAL-projektista, johon KETSY:kin kuuluu. KETSY:n (Kestävää työllisyyttä sosiaalisissa yrityksissä) tarkoituksena on luoda edellytyksiä menestyvien ja kestäviä työpaikkoja tarjoavien yritysten käynnistymiselle ja kehittymiselle.

Ensimmäinen varsinainen esitelmöitsijä oli kauppatieteiden yo. Marianna Laakso. Hän kertoi Turun KETSY -hankkeen toimeksiannosta Turun Kauppar korkeakoulun johtamisenlaitokselle tekemästään uraa uurtavasta pro gradu -työstään, jonka aiheena on *Normaalikuntoisten työntekijöiden asema, työtyytyväisyys ja suhtautuminen tukityöllistettyihin työntekijöihin*. Teemahaastatteluihin ja kyselyyn perustuvassa empiirisessä tutkimuksessaan Laakso päätyi tuloksiin, jotka antavat paljon kehittämisen aihetta sosiaalisten yritys-

ten henkilöstöasioihin.

Toimialajohtaja Jaana Hernelahti Turun työvoimatoimistosta kertoi maahanmuuttajien työllistymisestä Turussa. Hänen pääviestinsä oli, että maahanmuuttajien työllistyminen on varmaa vain silloin, kun he koulutautuvat työvoimapulasta kärsiville aloille. Esitelmän päätteeksi TST:n Olavi Nummela esitti puheenvuoron, jossa hän totesi, että suurin este maahanmuuttajien työllistymiselle on huono kielitaito. Sinikka Lehtonen puhui puolestaan tuloloukuista, jotka eivät kannusta maahanmuuttajia hakeutumaan työelämään.

Seuraavaksi esiintyneen projektipäällikkö Suvi Innalan selonteosta Turun kulttuuripääkaupunkihankkeesta vuodelle 2011 selvisi, että hanke toteutuessaan luo Turulle epäsuorasti yli 10 000 työpaikkaa vuoteen 2012 mennessä.

Ennen puolen tunnin ruokataukoa vammaisten ja vajaakuntoisten työllistymistä edistävän VATES-säätiön kehittämispäällikkö Jarmo Kujanpää luennoi sosiaalisten yritysten rahoitusmahdollisuuksista sekä muutosehdotuksista lakiin sosiaalisista yrityksistä. Kujanpää kannattaa lakimuutosta, jossa voitonjako ei ole rajoitettu ja jossa palkkatuki nostettaisiin nykyiseen verrattuna 1,6-kertaiseksi. Jälkimmäisen ehdotuksen kohdalla yleisö näytti nyökkäilevän hyväksyvästi.

Iltapäivän avasi Turun sosiaalikeskuksen alaisen HOT -hankkeen ("Hoitoalan avustavat tehtävät työpaikoiksi") projekti-päällikkö

Timo Vahtonen, joka vyörytti informaatiopitoisen PowerPointesityksen sosiaalisesta lisäarvosta. Esitys koostui lähinnä HOT -hankkeen osuudesta kansainväliseen EQUAL-kumppanuusyhteistyöhön. Aiheesta saatu moniste tuli tarpeeseen, sillä asiaa oli paljon.

Ekowerstaalla projektisihteerinä työskentelevä Jaana Pärnänen kertoi miltä tuntuu olla työllistämistoimenpiteiden kohteena. Esitys oli eniten yleisön mieleen, sillä se toi esiin yksilön näkökulman muuten niin yleisellä tasolla liikkuneessa seminaarissa. Pärnäsen mainiot kertomukset kafkamaisesta työllistämisybyrokratiasta ja pompottamisesta herättivät niin allekirjoittaneessa kuin muissakin suurta hilpeyttä.

Seminaarin päätti Turun kauppar korkeakoulun professori Paavo Okko, jonka diagrammitäyteisen luennon aiheena oli julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö palvelujen tuottamisessa työllisyyden näkökulmasta. Okkon viesti oli, että julkisen sektorin laajentumisen aika on ohi ja että työvoiman nettokasvua tapahtuu enimmäkseen yksityisellä sektorilla. Julkisen sektorin villin yksityistämisen rinnalle hän ehdotti julkisen ja yksityisen alan yhteistyötä, jossa syntyy uutta palvelualan yrittäjyyttä.

Lopuksi Lasse Räsänen päätti kokouksen ja totesi, että yhteiskunnassa on tarvetta sosiaalisen yrityksen tunnetuksi tekemiselle, jota tämäkin seminaari pyrki osaltaan tekemään.

OSAAMINEN KERRYTTÄÄ OSAAMISTA

TST ry:n kurssin ja kerhonvetäjien Laatuseminaari 15.11.2006 ruotsinlaivalla

Teksti: Tuula Nevalainen

Yhdistyksen puheenjohtaja Lasse Räsänen kertoi työmarkkinoiden tulevasta muutoksesta ja yhteistyötahojen tarpeista.

Kuvat: Harri Laaksonen

Laatuseminaarissa käsiteltiin kuluneen vuoden kokemuksia ja mietittiin TST ry:n koulutustarjonnan niveltävyyttä Työministeriön uuteen välityömarkkinastrategiaan. Tänä vuonna 40 tst-läistä on tuotteistanut oman osaamisensa kurssiksi tai kerhoksi. Kuvassa osa kouluttajista todistuksineen.

SÄÄSTÖVINKKEJÄ JOKA LÄHTÖÖN

- Halpa ja hyvänmakuinen luontaistuote nivelille on tuore inkivääri. Pannullinen vettä ja pari kynnenkokoista palasta inkivääriä, kiehuta ja tee on valmis. Makua lisää saat lisäämällä makusi mukaisen teepussin.
- Kun hienosokeri on loppu ja kaapissa on siirappia, käytä sitä korvikkeena.
- Joulun lahjakortit tekstiaiheina esimerkiksi: "Tällä lahjakortilla ulkoilutan puolestasi koiraasi/kissaasi pari tuntia", "Tämä lahjakortti oikeuttaa 10 halaukseen", "Tällä lahjakortilla saat minut seuraksesi elokuviin/fansseihin/karaokeen/retkelle/puistoon/kävelyille/uimaan/ostoksille", "Tällä lahjakortilla ILMAINEN hiusten leikkaus+ pesu + muotoon kuivaus sinulle", "Tällä lahjakortilla saat minut avuksesi siivoamaan kotiasi/puuhaamaan puutarhaasi/järjestämään kutsuja/leikittämään lapsia/kastelemaan kukkia poissa ollessasi/juttukaveriksi/avuksi kantamaan kauppakassejasi". KORISTELE kauniilla tarroilla, piirrä koristetussella, laita pohjapahviksi joulunvärisiä pahveja.
- Osta kaupoista tuotteita joissa on purainen lappu,, nimenomaan ruokatarvikkeet. Valmista niistä isommat satsit kerrallaan ja pakasta pienempiin annoksiin.
- Osta viikon ruoat kerrallaan, heräteostokset. Ät silloin ostamatta ja rahaakin säästyy. Tarvitset a voit laatia ruokalistan koko viikolle, toimii lo perheessä eikä tule turhia kitinöitä mitä tänään syötäisiin (ainakin
- Halvat kisulelut: metsästä linnunsulkia, kotoa pehmeää narua sulan päähän ja lelu on valmis.
- Neulelangan pätkiä yhdistämällä ja vetonaruksi yksi pätkä, saat kisun leluksi hämähäkin.

Tiistaitreffit

KEVÄÄLLÄ 2007

Tiistaisin klo 13 - 14.30 Turun suomenkielisen työväenopiston luentosalissa, Kaskenkatu 5.

13.2. "Rintojen tutkimisen merkitys rintasyövän ehkäisyssä"

Luennoitsija: ilmoitetaan myöhemmin

6.3. "Viime sotien sotilaallinen ja poliittinen tausta"

Luennoitsija: majuri Jarmo Suomela

27.3. "Iloa ja toimintakykyä liikunnasta"

Luennoitsija: liikuntapalveluvastaava Päivi Vastamäki Turun liikuntapalvelukeskuksesta

17.4. "Miks' leivo lennät Suomehen"

Luennoitsija: Ilkka Hoviseppä

**Ekowerstas kiittää
lämpimästi
yhteistyökumppaneita
ja
toivottaa kaikille
HYVÄÄ JOULUA**

TST:N SILAKANPYÖNNIN MESTARUUSKILPAILUT AIRISTOLLA

KOKONAISTULOKSET VIISI PARASTA:

1. Annikki Leinonen	2 200 g
2. Outi Talske	1 290 g
3. Veikko Paju	1 110 g
4. Seppo Nieminen	1 070 g
5. Aulis Kiviharju	990 g

MIEHET:

1. Veikko Paju	1 110 g
2. Seppo Nieminen	1 070 g
3. Aulis Kiviharju	990 g
4. Pertti Lehtimäki	710 g
5. Taisto Pelkonen	440 g
6. Pentti Hynninen	440 g
7. Paavo Ollila	310 g
8. Kai Kandolin	260 g
9. Lasse Räsänen	150 g
10. Simo Wallin	40 g
11. Lasse Karhu	30 g
12. Raimo Karhu	
13. Juha Tolvanen	ei tulosta
14. Timo Hirvikangas	ei tulosta
15. Pekka Sirkkiä	ei tulosta
16. Reijo Kasti	ei tulosta

NAISET:

1. Annikki Leinonen	2 200 g
2. Outi Talske	1 290 g
3. Riitta Galkin	450 g
4. Tuula Nevalainen	70 g
5. Seija Kaplas	ei tulosta
6. Mirja Peltonen	ei tulosta

MATKA YÖTTÖMÄN YÖN MAAHAN

Teksti ja kuva: Satu Kaarmela

Kesällä 2006 minulle tuli ainutkertainen tilaisuus päästä asuntoauton kyydissä Lappiin. En ollut vielä päässyt tutustumaan tähän ihmeelliseen maahan, joten olin aivan innoissani, kun lopultakin pääsisin sinne.

Lähdimme matkaan heinäkuu-kesäkuun väliä. Matka jatkui länsirannikkoa pitkin kohti yötöntä yötä. Myöhään torstai-iltana saavuimme Lappiin. Matka jatkui Kemistä Rovaniemelle. Ajoimme Santa Parkin läpi. Se ei tehnyt minuun vaikutusta. Siellä ylitimme napapiirin rajan. Seuraavaksi ajoimme Sodankylän läpi. Sieltä suunnistimme Saariselän suuntaan.

Yövyimme Lokan tekoaltaan rannalla. Sieltä matkakumppanini löysi hienon sydämenmallisen kiven, jossa oli sydänkuvio. Hän antoi sen minulle.

Perjantai-iltana ajoimme Saariselälle. Ostimme sieltä poronkärjistystä ja ajoimme Kaunispään tunturin laelle. Siellä sitten herkutelin elämäni ensimmäisen kerran poronkärjistystä ja ihailin samalla uskomattoman avaria maisemia. Sieltä näkyi tuntureita vieressä.

Maanantaina kävimme Tankavaaran Kultamuseossa. Se oli myös aikamoinen elämys. Kävimme myös kuuluisalla Karhupesäkivellä, joka sijaitsee Ivalon ja Inarin kirkonkylän puolivälissä. Sinne päästäkseen joutuu kipeämään useita satoja porraskävelyä. Ylitin itseni ja kiipesin sinne.

maalla, jonne on haudattu "Pyrkyrien palstalle" kuuluisia kullankaivajia. Inarinjärvi kuului myös matkamme suuriin elämyksiin.

Inarista lähdimme kohti Utsjokea. Saavuimme sinne yöllä. Koimme mahtavan elämyksen Kevojoen putouksen luona. Salimme kuulla ja nähdä piekanan! Piekanä on suuri petolintu, eikä sitä juuri pääse näkemään.

Kävimme Utsjoen kirkkotuvilla, joissa on ennen muinoin asuttu. Siellä on myös aivan ihana turvekammio, sekin ollut asumiskäytössä.

Utsjoelta ajoimme päälakea pitkin Karigasniemelle Suomen kauneimmaksi sanottua Tenontietä pitkin. Siellä oli aivan huikeat maisemat. Tenon toinen ranta on Norjan puolella.

Karigasniemen jälkeen ajoimme pitkän matkaa Muotkatunturien laella. Aina vain uskomattomampia elämyksiä; soita, puita, kirkkaita järviä...! Siis tunturin laella!

Reidar Särestöniemen museo *Särestöniemi* oli myös elämys. Hehkuvan värikkäitä tauluja ym. Kävimme myös Levitunturin laella. Sieltä olivat vielä komeammat näkymät kuin Kaunispäältä.

Suunnistimme vielä kohti käsivartta. Kävimme Järämän sotahistoriallisessa museossa, jossa on paljon kuvia ja tavaraa Lapin sodasta. Siellä käynti oli ajatuksia herättävää.

matkamme upeimmista näyistä: saamelaisen pyhän Saana-tunturin. Jotain liikahti sydänalassa, kun mahtava Saana tuli ensi kerran näkyviin. Siinä on jotain jylhää, kaunis Kilpisjärvi vielä siinä Saanan kupeessa.

Käsivarresta ajoimme Norjan puolelle. Maisemat muuttuivat koko ajan jylhemmiksi. Tankkasimme vielä kirkasta Norjalaisesta tunturipurosta. Ajoimme sievään pieneen Skibottenin kalastajakylään. Se on upean vuonon rannalla. Joka puolella mahtavia tuntu-reita, joissa on ikilunta ja -jää.

Sitten olikin jo valitettavasti aika palata etelään. Matkamme kestänyt runsaat kaksi viikkoa palasimme myöhään perjantai-iltana Turkuun Varissuolle. Hieman ahdas olo oli ensin, kun tuli Lapin avaruudesta ahtaaseen kaupunkilähiöön. Turkuun tullessamme oli vielä pimeää. Kyllä tuli ensin tippa silmään. Olisin halunnut lähteä saman tien takaisin kohti valoisia pohjolan öitä.

Ikimuistosiin kokemuksiin lapinmatkallani kuuluivat myös mm. porot, karun kauniit suot, kirkkaat järvet ja tunturipurot. Valoa rakastavalle ihmiselle yötön yö oli tosi mahtava kokemus. Mieleen jäivät myös iloiset japanilaisturistit Kaunispäällä.

Meillä oli myös tosi mukavat ilmat matkallamme, ei liian kuumat. Itkioitakin oli melko vähän. Olen kiitollinen, että sain kokea sen kaiken. Kunpa kaikki saisivat kokea Lapin ihmemaan!

HARRIN KOLUMNI:

MINIMIPALKKA ONKIN

Teksti: Harri Laaksonen

“Alalle palkataan virolaisia, koska ammattitaitoista työväkeä ei kotimaasta löydy. Niin on pakko tehdä, sillä ammattitaitoiset suomalaiset työntekijät eivät tule töihin minimipalkalla.” Radiossa haastateltu puutarha-alan yrittäjä avasi sanallisen arkkunsa kannen ja kertoi kainostelematta totuuden.

PALKAT VOIVAT JOUSTAA MYÖS YLÖSPÄIN

Pullonkaula-alojen työvoimapulaa on siunailtu vuosia. Työnantajat ovat esiintyneet julkisuudessa ja toistelleet toistamasta päästyään, kuinka suomalaista ammattitaitoista työväkeä ei saada kirveelläkään töihin. Työtä olisi kuulemma tarjolla vaikka kuinka paljon, mikä on kyllä näissä oloissa kerrassaan sääli. Mutta ongelmaan on tavattoman yksinkertainen ja toimiva ratkaisu, joka tässä täysin ilmaiseksi, samalla tehokkuuskonsulttien leipää kaventaen, työnantajille ja muillekin avarakatseisille ojennetaan: pullonkaula ka-toaa, kun työntekijöiden palkat kaksinkertaistetaan. Sen jälkeen ammattitaitoista työväkeä riittää ovelle ihan jonoksi asti.

TYÖ EI OLEKAAN TYÖTÄ?

Herää kuitenkin suuri epäily, että hyvä neuvo menee tyyten hukkaan. Sen tietää siitä tosiasiasta, että työtä ei olekaan tarjolla vaikka kuinka paljon. Työnantajien mainostama “työ” ei nimittäin usein ole työtä ollenkaan, vaan lähtee siitä virheellisestä oletuksesta, että jonkin kokonaisuuden, esimerkiksi pihapuutarhan istuttamisen tai

teollisuushallin siivouksen voisi järjestää kilpailijoita selvästi alempaan hintaan, ja vielä voitolla. Ajattelumalli rakentuu sille, että voitto elelee omaa leppoisaa elämäänsä transaktioiden lomassa, ja jos voittoa uhkaa jokin, niin sen täytyy olla toimintaympäristösämme vain ja ainoastaan mörkö nimeltä työvoimakustannukset.

Kaikki palautuu klassiseen kansantaloustieteeseen. Koko 1800-luku ekonomisteilla kului järkeilyyn sen kimpussa, mikä voisi olla työn todellinen arvo.

Keksittiin kysynnän ja tarjonnan laki; palkka määräytyi sen mukaan, kuinka monta työläistä ilmaantui palkkatyötä tavoittelemaan. Jos sata miestä tai naista kilvoitteli yhdestä paikasta, palkka asettui juuri ja juuri toimeentulo-minimin, leivän tasolle. Alle leivän hinnan tehtävä “työ” ei ollut työtä, sillä siitä ei seurannut muuta kuin kuolema.

Nykyään leipä on sama asia kuin “inhimillisesti kohtuullinen toimeentulo”. Voiko kukaan realistisesti maailmaan

suhtautuva edes toivoa saavansa ammattitaitoista työväkeä minimipalkalla palkkalistoi-leen? Jokainen ammattitaitoinen voi kysyä itseltään, löytyykö hänel-tä harrastusta mennä minimipal-kalla lahjoittelemaan voitontavoit-telijoille työpanostaan, kun oikea palkkakin olisi mahdollista länsi-maisessa hyvinvointivaltiossa saada? Jos joku ammattitaitoinen ihminen ilmaantuu työpaikalle tekemään työtä minimipalkalla, ei ole kovin vaikeaa löytää raken-teellisia syitä, miksi hän sen te-kee. Hän kuluttaa saamansa palkkarahat ympäristössä, joka on järjestelty sellaiseksi, että minimi takaa inhimillisesti kohtuul-lisen toimeentulon. Kun palkkarahat kerätään toisen-laisessa ympäristössä kuin ne kulutetaan, niin se tarkoittaa, että puutarha perustetaan Suomeen ja halli siivotaan Suomessa, mutta palkka valuu naapurivaltioon.

AJOPUUT SOPASSA

Markkinatalous on Euroopassa junailtu siten, ettei yrittäjällä ole useinkaan varaa etiikkaan. Liiketoiminnan pyörittäjä antaa ymmärtää olevansa selkä seinää vasten, hintakilpailun ajopuuna, muiden kilpailijoiden nostattaman myrskyn silmässä. Tekee vain minkä voi. Eikä hän kovin väärässä olekaan, kun muistaa EU:n puitteissa sovitut esim. työvoiman vapaata liikkuvuutta koskevat louk-kaamattomat pykälät.

Keitoksen resepti on jo aikaa sitten laadittu, ruokakin on jo ehditty valmistaa, joten nyt maistellaan

SYRJÄSTÄ KOHTI VÄLITYÖMARKKINOITA

Työttömyys syrjäyttää henkilön yhteiskunnan sosiaalisista verkostoista hyvinkin perusteellisesti. Tämä koskee voimakkaimmin niitä, jotka ovat työkeskeisiä ja joilla harrastuksiin suuntautuminen on jäänyt vähäiseksi. Syrjässä joutuu miettimään niitä henkilökohtaisia vahvuuksia, joiden avulla pääsee syrjästä toimijaksi. Yhdistyksemme tavoitteena on matalan kynnyksen paikkana tarjota vertaistointia. Silloin ei tarvitse selitellä, miten on syrjään joutunut.

Ensimmäinen kosketus yhdistykseen on usein ruokala-toimintamme hyödyntäminen. Samalla käynnillä kuulee ja näkee toimintamme muita mahdollisuuksia; avoin torstaipalaveri, liikunta, kulttuuri, kerhot ja kurssit, kädentaidot, tapahtumat, omarahoitteiset retket ja matkat, kalakerho, kultavaltaus, edunvalvonta, perhetoiminta, seiniötoiminta... Useimmat löytävät oman toimintaloikonsa, joka kiinnostaa ja johon haluaa osallistua sekä tuoda oman panoksensa. Ellei sitä löydy, on mahdollista ehdottaa torstaipalaverissa uuden toimintamuodon aloittamista ja mitata kokouksen osallistujien kannatus ehdotukselle.

Ensi vuosi tuo toimintaympäristöömme muutoksia, jotka perustuvat työministeriön uuteen ohjeistukseen **välityömarkkinoista**. Mitä termi tarkoittaa?

Tavoitteena on löytää toiminta-muotoja, jotka antavat mahdollisuuden siirtyä työttömyydestä työhön asteittain. Tarkkaa ohjeistusta toteutusmallista ei tällä hetkellä ole, mutta varmaankin sen perusta on työnhakijan palveluohjauksessa. Siinä on eri vaiheina urasuunnittelu työvoimahallinnossa, sen jälkeen sijoitetaan välityömarkkinoille ja seuraava askel on avoimille työmarkkinoille.

Yhdistyksemme palvelutuotanto on tällä hetkellä hyvin lähellä tavoitetta välityömarkkinoista ammatillisen kehittämisen, valmiuksien parantamisen ja osaamisen ja taitojen vahvistamisen osalta. Toimintamme löytyy muitakin osa-alueita uuteen palvelutuotantoon, mitä työvoimahallinto mahdollisesti tulevaisuudessa tarvitsee ja hankkii palveluntuottajilta.

Kolmas sektori nähdään yhtenä tärkeänä suunnitelman ja toiminnan toteuttajana. Kuitenkin sen toimintaedellytykset vaativat usein yhteiskunnan taloudellista tukea. Yhdistyksemme kohdalla yksi tuen myöntäjistä on kaupunki. Vuodelle 2007 budjettitalous on tiukka ja se on johtanut esim. Turun esityksessä siihen, että työllistämiseen tarkoitettua projektien määrää kolmannen sektorin toimijoille supistetaan 200 000 eurolla eli se on 40 % pienempi kuin kuluneelle vuodelle. Tämä ai-

heuttaa sen, että välityömarkkinoille ei pystytä kehittämään uusia toimintoja. Työllistämismomentille vahvistettavat budjetit varat tarvitaan nyt toiminnassa-oleville hankkeille. Kokonaisnäkemys ja eri toimijoiden suuntautuminen samaan tavoitteeseen heikkenee ja toiminnalla saatava vaikuttavuus ei toteudu suunnitellulla tavalla. Turussa on vielä, vaikka elämme korkeasuhdanna, yli 2000 pitkäaikaistyötöntä työnhakijaa, jotka tarvitsevat mahdollisuutta välityömarkkinoihin.

Yhdistyksemme toiminta on mahdollistanut aikaisempina vuosina ja myös tänä vuonna yli 300 henkilön työllistymisen. Lisäksi toimintamme on voinut vastaanottaa työharjoittelijoita, työkokeiluun osallistujia ja kuntouttavan työtoiminnan paikkoja. Tulevaisuuden toimintaedellytyksiä on vaikea arvioida, jos taloudelliset tukirakenteet rapautuvat tai jopa poistuvat.

Elämme adventtiaikaa ja joululähestyy. Joulun sanoma tuli syrjässä eläville ja heidän kauttaan myös muille tietoon. Majatalossa ei silloin ollut tilaa.

Sama toistuu meidänkin päivinä. Kaikille ei ole tilaa, mutta sanoma joulusta kuuluu meille jokaiselle.

Rauhallista Joulua ja kiitos kuluneesta vuodesta!

MARKO KITTINEN ON TST:N UUSI TIEDOTTAJA

- * Syntynyt 1970 Turussa
- * Uusperheessä vaihtelevasti 2-6 henkeä
- * Työskennellyt mm.
  - siivojana
  - nettisuunnittelijana
  - metallityöntekijänä
  - koulunkäyntiavustajana
  - kirjailijana
- * TST:n jäsen vuodesta 2006

Kielteisestä mielikuvasta huolimatta ensimmäiset lähiöt merkitsivät muuttajille huomattavaa parannusta asumisoloihin verrattuna aikaisempaan. Lähiöelämän perustana oli oletus täystyöllisyydestä ja vakaista työsuhteista. Se synnytti asukkaissaan vahvan palkkatyöläisidentiteetin, vaikka yhteisöllisestä identiteetistä tulikin laimeaa vanhaan kyläyhteisöön verrattuna.

Täystyöllisyysyhteiskunnan mureneminen viime laman aikana vei kuitenkin pohjan lähiön perinteiseltä elämäntavalta. Aikaisemmin pahamaineistenkin lähiöiden asukkaat saattoivat tuntea asuinalueistaan tiettyä ylpeyttä, mutta kun lähiöt laman myötä leimattiin työttömyyden merkitsemiksi syrjäytymisen kehdoiksi, alkoivat sen asukkaat tuntea olevansa syrjässä muusta yhteiskunnasta. Yllättävää kyllä tämä vieraantuminen ei ole vielä purkautunut poliittisena protestina muutamaa alueellista poikkeusta lukuun ottamatta.

TURUN MONIKULTTUURISET KOELABORATORIOT

Turun Sanomat kertoo (31.10. 2006) kokosivun kolmessa artikkelissaan huono- ja hyväosaisuuden kuilusta, joka syvenee Turussa huolestuttavasti eri asuinalueiden välillä. Lehden mukaan huono-osaisuus keskittyy Turussa selvästi tietyille asuinalueille. Esimerkiksi Halisissa ja läntisessä Pansiossa toimeentulotukea saa neljäsosa asukkaista kun taas Suikkilassa toimeentulotuen piirissä on vain alle kaksi prosenttia asukkaista.

Artikkelikokonaisuuden yhdessä jutussa käsiteltiin lähiöiden maahanmuuttajia. Siinä kerrottiin, että alueiden jakaantumista vahvistaa maahanmuuttajien keskittyminen yhä enemmän muutamaan lähiöön. Varissuolla muiden kuin suomen- ja ruotsinkielisten osuus on peräti 27 prosenttia. Jutussa mainitaan ohimennen, että maahanmuuttajien keskittymiseen tietyille alueille on ulkomaisissa tutkimuksissa todettu liittyvän usein ongelmia. Tämä on tuskin kenellekään lähiössä asuvalle suuri uutinen. Suunnittelija Kimmo Lemmetyinen Turun kaupunginkanslian hallintokeskuksesta puolestaan arvioi, että halpojen vuokra-asuntojen saatavuus on yksi syy maahanmuuttajaväestön keskittymiseen. Hän ei silti usko, että kaupunki on tietoisesti pakannut ulkomaalaisia samoille alueille.

On omituista edes pohtia, että kaupunki tarkoituksellisesti pakkaisi kolmannen maailman asukkaat samoihin lähiöihin. Kyse on vain siitä, että maahanmuuttajilla ei ole varaa muuttaa viihtyisimmille asuinalueille. Tunnettua on myös se, että ihmiset haluavat asua kaltaistensa seurassa. Tutkija Jarkko Rasin mukaan lähiöiden suomalaiset asukkaat pitävät väestörakennetta suurimpana viihtyvyyteen negatiivisesti vaikuttavana tekijänä. Sen sijaan maahanmuuttajat eivät koe "kirjavaa asukasrakennetta" yhtä ongelmallisena, vaikka hekin haluavat ensisijaisesti asua lähellä muita samantaustaisia ihmisiä.

Siksi olisikin kohtuutonta estää maahanmuuttajia valitsemaasta asuinpaikkaansa, vaikka se edistäisi

gettoutumista. Samoin on tekopyhää moittia lähiöissä asuvaa ja sieltä poismuuttavaa suomalaista. Itse viihtyisissä asuinalueissa asuvat ns. edistykselliset suvaitsevaiset ovat kuitenkin sitä mieltä, että suomalaisella ei saisi olla oikeutta edistää omaa asumismukavuuttaan ja turvallisuuttaan multikulttuurialaisen väriiloiston kustannuksella.

Turun päättäjät eivät näytä ottavan kovinkaan vakavasti suomalaisen enemmistön huolta asuinseutunsa viihtyvyydestä, vaan he seuraavat itsepin-taisesti utoop-pista monikulttuurismin muotiaatetta, jonka koelaboratorioina toimivat lähiöt. Tätä kuvastaa esimerkiksi kaupungin kansainvälisyysstrategiat, joissa vaaditaan toimenpiteitä monikulttuurisuuden lisäämiseksi, mikä tarkoittaa selkokielellä lisää kolmannen maailman ihmisiä kilpailemaan alemman suoritusportaan työpaikoista ja vuokra-asunnoista. Edistyksellisten päättäjien motiiveja tarkastelevalle saattaa juolahtaa mieleen kerettiläinen ajatus, että lähiöissä suomalaisten on säilytettävä enemmistö vain sen vuoksi, etteivät maahanmuuttajat menettäisi vähemmistöstatustaan, jolla idealistit voivat selittää heidän vastoinkäymisensä johtuvan enemmistön "vierovasta" asenteesta.

Lähiöissä päättäjien visiot monikulttuurisesta Turusta näyttävät ruohonjuuritasolta erilaisilta kuin joenrannan komeissa saleissa. Kansalaismielipidettä ei kuunnella, vaan "keskustelu" monikulttuurisuuden välttämättömyydestä on julkisuudessa yhtä ihastuttavan yksimielinen kuin 70-luvun julkinen mielipide Neuvostoliiton edistyksellisyydestä ja rauhantahtoisuudesta. Monikulttuurikokeilukin paljastuu varmasti aikanaan yhtä käänteentekeväksi kuin sosialismi jos ei muuten niin ainakin tuloksiltaan.

MAKSETTU RAUHA

Lähiöiden työttömyydestä ja maahanmuuttajista on tietenkin ikävä puhua, koska se herättää ylitsepääsemättömiä intohimoja ja saattaa vain lisätä entisestään yhteiskunnallista vastakkainasettelua. Ongelmat eivät kuitenkaan katoa, vaikkei niistä puhuttaisikaan. Harva poliittinen puolue tunnustaa, että lähiöissä muhii poliittinen tyhjiö, vaikkei tyhjiön täyttäjää olekaan näköpiirissä. Valtavirran politiikasta poikkeavat näkemykset eivät näy vielä äänestyskäyttäytymisessä, vaikka Tony Halmeen tähdenlento olikin oire siitä, että jotain kuplii pinnan alla.

Lähiöiden kurjimmissa oloissa elävien avointa kapinaa on hillinnyt vain toimiva sosiaaliturva. Valtio-opin professori Kyösti Pekosen mukaan nyt saatu "maksettu rauha" on lopulta vain väliaikaisratkaisu, sillä luottamusta poliittisiin päättäjiin sillä ei ole pystytty ostamaan. Nykyinen kehitys on murtautunut työläisyhteiskunnan kulttuuria, sillä työtä ja demokraattisia arvoja ei välttämättä enää arvosteta. Jos poliittinen eliitti kansalaiskeskustelun sivuuttaen päättää toteuttaa visioimansa monikulttuurikokeilun sen loogiseen loppuunsa, olisi meillä silloin ensin Rinkeby ja lopulta Pariisin lähiöiden palavat autot.

OSALLISTU KILPAILUUN

ETSI TÄSTÄ TÄRPPI-LEHDESTÄ TST
RY:N KAHVILAN LOGOJA KOLME
KAPPALETTA!
TUO TÄMÄ PALAUTUSKUPONKI
TST:N RUOKA-LAAN, SEPÄNKATU 5,
VIIMEISTÄÄN 15.12. MENNESSÄ.
LOGOT LÖYTÄNEIDEN KESKEN
ARVOTAAN 10 KG KINKKU!

TST:N KAHVILAN LOGOT OLIVAT TÄRPPIN
SIVUILLA: _____ JA _____

NIMENI: _____
OSOITTEENI: _____
PUHELINNUMERONI: _____

JOULULAUTANEN VAIN JÄSENILLE – YKSI EURO!

SEPÄNKADULLA 12.12.2006,
VIIKON PÄÄSTÄ SIVURUOKALOISSA

TST KAHVILA KIITTÄÄ KULUNEESTA VUODESTA JA TOIVOTTAA
YHDISTYKSEN JÄSENILLE HYVÄÄ JA RAUHALLISTA JOULUA!

TST
KAHVILA